

**ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ**

ДЕВ'ЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина чотирнадцята

Стенограма пленарного засідання

29 червня 2023 року

Київ 2023

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

ДЕВ'ЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина чотирнадцята

Стенограма пленарного засідання

29 червня 2023 року

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(Четвер, 29 червня 2023 року)

Частина чотирнадцята

Проведення сигнального голосування для прогнозування результатів розгляду питань порядку денного	...11
Внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2023 рік» щодо використання коштів державного фонду регіонального розвитку»	...11
Заява депутатських фракцій політичної партії «Європейська солідарність» і політичної партії «Голос»	...17
Прийняття в першому читанні за основу із скороченням наполовину строків підготовки до другого читання проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо спрощення порядку ввезення, обліку та розподілу гуманітарної допомоги»	...18
Прийняття рішення про надання доручення Голові Верховної Ради України Стефанчуку Р.О. щодо невідкладного підписання прийнятих Верховною Радою України 28 і 29 червня 2023 року законів України та негайного направлення їх на підпис Президентів України	...22
Прийняття рішень щодо підтримки та направлення запитів народних депутатів України до Президента України	...23
Прийняття Закону України «Про вихід з Угоди про формування Єдиного економічного простору»	...25
Прийняття рішення про зняття з порядку денного пленарного засідання розгляду у другому читанні проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо застосування санкцій»	...29
Прийняття у першому читанні за основу проекту Закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо забезпечення передбачуваності бюджетної політики та посилення боргової стійкості»	...29

Внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законів України у зв'язку із запровадженням електронної простежуваності обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах	...35
Прийняття у першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проекту Закону України «Про основи соціальної захищеності дітей, які постраждали внаслідок повномасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України»	...37
Ратифікація:	
Угоди між Україною, з одного боку, та Європейським Союзом, з іншого боку, щодо участі України в програмі Європейського Союзу «Єдиний ринок» (2021–2027)	...37
Угоди між Україною та Європейським Союзом про участь України в «Митниці», Програмі Союзу для співробітництва в митній сфері	...40
Угоди між Україною та Європейським Союзом про участь України у програмі Європейського Союзу для співробітництва в галузі оподаткування « <i>Fiscalis</i> »	...41
Прийняття у першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проекту Закону України «Про державне регулювання сфери захисту рослин»	...41
Прийняття Постанови Верховної Ради України «Про здійснення начальниками Виноградівської сільської військової адміністрації Херсонського району та Скадовської міської військової адміністрації Скадовського району Херсонської області повноважень, передбачених частиною другою статті 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану»	...41
Внесення змін до законів України: «Про іміграцію»	...42

«Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей» щодо розширення переліку підстав для встановлення факту позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України та приведення окремих його положень у відповідність до чинного законодавства	...43
Прийняття у першому читанні за основу проектів законів України:	
«Про внесення змін до Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» щодо деяких питань забезпечення внутрішньо переміщених осіб житлом для тимчасового проживання»	...44
«Про внесення змін до Кримінального, Кримінального процесуального кодексів України та інших законодавчих актів України щодо удосконалення видів кримінальних покарань в умовах воєнного стану»	...47
Внесення змін до:	
Повітряного кодексу України щодо діяльності авіації Міністерства внутрішніх справ України»	...48
деяких законодавчих актів щодо функціонування установ виконання покарань та установ попереднього ув'язнення в умовах воєнного стану	...48
Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону України	
«Про внесення змін до Кодексу адміністративного судочинства України щодо забезпечення рівності процесуальних прав усіх учасників судового процесу перед законом і судом»	...50
Прийняття законів України:	
«Про припинення дії Угоди між Україною та Республікою Білорусь про взаємне забезпечення захисту державних секретів»	...50
«Про прийняття Протоколу про внесення змін до Марракеської угоди про заснування Світової організації торгівлі, Угода про субсидії у галузі рибальства»	...53

«Про вихід з Угоди про державну соціальну допомогу членам сімей військовослужбовців, загиблих в Афганістані та інших державах, в яких велися бойові дії»	...53
Прийняття рішення про направлення проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування» щодо врегулювання деяких питань здійснення державного забезпечення дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування при закінченні навчальних закладів» до комітету для підготовки до повторного першого читання	...54
Внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо верифікацій відомостей про пацієнтів	...54
Прийняття Закону України «Про зупинення у відносинах України з Російською Федерацією та Республікою Білорусь дії Угоди про співробітництво в галузі трудової міграції та соціального захисту трудящих-мігрантів та Протоколу про внесення змін і доповнень до Угоди про співробітництво в галузі трудової міграції та соціального захисту трудящих-мігрантів від 15 квітня 1994 року»	...55
Внесення змін до:	
деяких законів України щодо спрощення умов виробництва дистилатів суб'єктами малого підприємництва	...55
Закону України «Про оборону України» щодо удосконалення процедур управління оборонними ресурсами	...56
Постанови Верховної Ради України «Про обрання голів, перших заступників, заступників голів, секретарів, членів комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання»	...56
Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо вдосконалення законодавства у сфері міграції	...57

Прийняття у першому читанні за основу проекту Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо удосконалення положень чинного законодавства в частині кримінальної відповідальності за скоєння військових кримінальних правопорушень, пов'язаних із порушеннями правил експлуатації бойових чи спеціальних машин, виконання польотів чи підготовки до них, кораблеводіння»	...58
«Про створення парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення «Межигір'я»	...63
Прийняття в першому читанні за основу із скороченням наполовину строків підготовки до другого читання проекту Закону України «Про внесення зміни до статті 10 Закону України «Про музеї та музейну справу» щодо порядку подальшого використання музейних зібрань у разі реорганізації музеїв»	...67
Внесення змін до:	
деяких законодавчих актів України щодо обов'язкової реєстрації та використання електронних кабінетів в Єдиній судовій інформаційно-телекомунікаційній системі представниками правничих професій та юридичними особами»	...69
розділу XV «Прикінцеві положення» Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» щодо джерел оплати послуг з доставки пенсій та виплати допомоги на поховання	...71
Прийняття в першому читанні за основу проектів законів України:	
«Про внесення змін до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» щодо спрощення процедури присвоєння статусу ветерана»	...71
«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення правового регулювання правовідносин, пов'язаних з призначенням, отриманням одноразової грошової допомоги та наданням пільг деяким категоріям осіб»	...75

Прийняття у першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо державної підтримки сільського господарства та експорту агропродукції під час воєнного стану»...	...76
Відхилення проекту Постанови Верховної Ради України «Про скасування рішення Верховної Ради України від 03.05.2023 про прийняття за основу та в цілому проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення непорушності майнових прав (реєстр. № 9156-д від 01.05.2023)»	...77
Прийняття постанов Верховної Ради України:	
«Про встановлення меж міста Шаргорода Жмеринського району Вінницької області»	...79
«Про встановлення меж міста Жмеринки Жмеринського району Вінницької області»	...79
«Про зміну і встановлення меж міста Гнівані Вінницького району Вінницької області»	...79
«Про перейменування селища Ленінка Гайсинського району Вінницької області»	...80
«Про перейменування села Новгородківка Мелітопольського району Запорізької області»	...80
«Про перейменування села Латівка Одеського району Одеської області»	...80
«Про перейменування селища міського типу Славське» Стрийського району Львівської області»	...80
«Про перейменування селища Первомайське Гайсинського району Вінницької області»	...81
«Про перейменування села Московське Шосткинського району Сумської області»	...81

«Про перейменування села Лопухів
Тячівського району Закарпатської області» ...82

Інформація про створення у Верховній Раді України дев'ятого
скликання міжфракційних депутатських об'єднань:
«Захист прав сімей загиблих і померлих захисників
і захисниць України», «Гуманітарне розмінування»,
«Подолання наслідків підриву окупантами Каховської ГЕС» ...82

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
29 червня 2023 року, 10 година 17 хвилин
(Після перерви)*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

Шановні народні депутати, відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання під час проведення дев'ятої сесії в умовах дії воєнного стану» сьогодні ми продовжуємо наше пленарне засідання.

Шановні колеги, звертаю увагу, що згідно з прийнятою Верховною Радою України постановою всі присутні на пленарному засіданні не повинні поширювати інформації щодо його початку, перебігу та прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після оголошення перерви у пленарному засіданні. Прошу всіх колег поважати прийняте українським парламентом рішення та відповідально поставитися до забезпечення безпеки єдиного законодавчого органу нашої держави.

Шановні колеги, у разі повітряної тривоги буде оголошено перерву в пленарному засіданні і ми всі маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття, яка розміщена на робочому місці кожного з вас.

Шановні народні депутати, за парламентською традицією розпочнімо роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

Шановні народні депутати, сьогодні 491 день відважної боротьби українського народу проти повномасштабної збройної агресії російської федерації. Понад тисячолітня історія українського державотворення свідчить, що літо в історії України – це період знакових подій, ухвалення визначальних державницьких рішень: хрещення Київської Русі, проголошення державного суверенітету і незалежності, прийняття Конституції. Віримо, що з Божою допомогою сили оборони України і цього літа зміцнять наш фундамент для повної перемоги над агресором.

Слава нашим воїнам, які зараз системно крок за кроком визволяють окуповані території від гніту російської держави та її рашистської ідеології. В якому куточку України ми не були б, пам'ятаймо, що кожен день нашого життя та праці під мирним небом оплачений дорогою ціною. Я пропоную схилити голови у хвилині мовчання перед захисниками і захисницями України, які

поклали свої життя за суверенну, демократичну, процвітаючу, європейську Україну, і всіма невинними жертвами російської агресії держави-терориста.

(Хвилина мовчання).

Прошу сідати.

Шановні народні депутати, вчора, 28 червня, Сабор Республіки Хорватія проголосував за ухвалення декларації про визнання Голодомору 1932-1933 років геноцидом українського народу. Нагадаю, що лише впродовж цього місяця рішення про визнання Голодомору геноцидом також прийняли 13 червня Палата депутатів Великого Герцогства Люксембург, а 20 червня Національна рада Словацької Республіки. Правда завжди перемагає. Прошу оплесками подякувати нашим колегам парламентаріям за ухвалення таких важливих для відновлення історичної справедливості рішень *(Оплески)*.

Шановні колеги, прошу зайняти місця, тому що відповідно до статті 28 Регламенту Верховної Ради України перед початком пленарного засідання я пропоную провести сигнальне голосування. Нагадую, що необхідно, утримуючи сенсорну кнопку, натиснути зелену кнопку «За» та утримувати ці дві кнопки одночасно до завершення голосування, тобто до появи результатів на табло.

Шановні народні депутати, готові взяти участь у сигнальному голосуванні? Займіть, будь ласка, місця. Я прошу всіх взяти участь у сигнальному голосуванні.
«За» – 229.

Проголосували: за – 229, проти – 3, утрималися – 2. Все, як завжди.

Шановні народні депутати, ще раз звертаюся до всіх колег із закликом неухильно дотримуватися безпекових правил у Верховній Раді України і не поширювати інформації щодо перебігу пленарного засідання, прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після завершення нашої роботи.

Шановні колеги, сьогодні день народження в нашого колеги народного депутата України Олександра Рафкатовича Абдулліна, фракція «Батьківщина». Давайте привітаємо *(Оплески)*.

Є ще одна приємна новина: у народного депутата Ігоря Копитіна народилася донька і він став багатодітним батьком. Давайте привітаємо його також *(Оплески)*.

Шановні колеги, вітаємо усіх вас. Бажаємо міцного здоров'я, наснаги та якнайшвидшої нашої перемоги *(Оплески)*.

Перелік питань порядку денного, попередньо узгоджений на засіданні Погоджувальної ради, вам надано. Переходимо до його розгляду.

Хочу нагадати, що вчора ми завершили на розгляді проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2023 рік» щодо використання коштів державного фонду регіонального розвитку» ([№ 9165](#)), пройшли всі поправки, які колеги пропонували поставити на голосування для

врахування. Сьогодні в нас ще буде ряд поправок на підтвердження, і після цього будемо голосувати за законопроект у цілому. Наскільки я розумію, буде п'ять поправок від Ніни Петрівни Южаніної і одна поправка від Юлії Володимирівни Тимошенко, так?

Будь ласка, Ніно Петрівно, ваші п'ять поправок, але прошу відразу озвучувати номер поправки, щоб нам було легше шукати.

ЮЖАНИНА Н.П., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Я вважаю, що музичний супровід хвилини мовчання чи вшанування пам'яті полеглих має нас повернути до роботи, бо вчорашнє засідання закінчилося тим, що в мережах у бік народних депутатів звучали одні прокльони. Тобто я наполягаю на тому, щоб кожен з вас виконував свої функції до кінця засідання Верховної Ради.

Поправка 290. Шановні колеги, я хочу, щоб ви все-таки зрозуміли, що цей проект закону був спрямований на те, щоб доповнити статтю 37 закону про Державний бюджет України пунктами, які стосувалися перерозподілу державного фонду регіонального розвитку на 2023 рік. Оскільки ця тема не «злетіла», то я вважаю, що цю поправку зараз не потрібно приймати, адже в додатках 2 мільярди, справді, перенаправлені на Міністерство оборони як головного розпорядника, що розв'язує проблему цього року.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ніно Петрівно.

Шановні колеги, повторюю: це поправки, які комітетом враховані. Зараз я надам слово представнику комітету, але Ніна Петрівна наполягає поставити їх на голосування для підтвердження. Тому я прошу, у нас є важливіші справи ніж просто поговорити, займіть свої місця.

Будь ласка, доповідачу, вам слово. Поправка 290 авторства Підласої.

ГЕРМАН Д.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 35, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Ця поправка врахована. Вона стосується порядку розподілу коштів. Комітет наполягає на тому, щоб залишити її в такій редакції, тобто вона відповідає суті законопроекту.

І хочу зауважити важливу річ, яку казала Ніна Петрівна, що не принципово важливо, як відбуватиметься порядок розподілу, тому що ми рекомендуємо направити ці мільярди на наших військових, на закупівлю озброєння, тобто це кошти для ЗСУ.

Тому дякую і прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, будь ласка, займіть місця.

Поправка 290 авторства Підласої Роксолани Андріївни. Вона комітетом врахована. Ніна Петрівна наполягає поставити цю поправку на підтвердження. Аргументацію обох сторін ви почули.

Ставлю на голосування поправку 290 для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 226.

Рішення прийнято.

Наступна поправка. Будь ласка, Ніно Петрівно.

ЮЖАНИНА Н.П. Запам'ятайте цю мить. Поправка 309. Людина, яка стоїть на трибуні, щойно вас обманула, тому що всі поправки, які я наполягаю поставити на підтвердження, не стосуються перерозподілу 2 мільярдів коштів. Почуйте це. Це влада робить собі на майбутнє, на 2024 рік, новий порядок розподілуДФРР у відсотках, пропорціях, цілях, завданнях.

Будь ласка, не купуйтеся на ці провокації, ми ж парламент і маємо контролювати. Нічого страшного, якщо в наступному році ми зможемо розглянути це питання в разі необхідності. Майте совість, не підтримуйте цих поправок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету. Будь ласка.

ГЕРМАН Д.В. Шановна Ніно Петрівно, мені здається, не досить поважно казати, що хтось когось обманює, тому що я зауважив, що ці кошти, 2 мільярди, направляються на ЗСУ, а порядок і розподіл не стосуються того, як ці кошти направляються на ЗСУ. Тому особисто я не бачу тут жодної маніпуляції. А щодо того, як написано в законопроекті, я чітко відповів і є аргументація того, що ми робимо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 309 авторства Підласої Роксолани Андріївни. Ніна Петрівна Южаніна наполягає поставити цю поправку, яка врахована комітетом, на підтвердження.

Шановні колеги, займіть свої місця.

Ставлю на голосування поправку 309 для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 226.

Рішення прийнято *(Сміх у залі)*.

Дякую, колеги.

Покажіть по фракціях і групах.

Ніно Петрівно, яка наступна поправка?

ЮЖАНИНА Н.П. Увімкніть мікрофон для початку. Наступна поправка 323. Шановні колеги, вам смішно? Я зараз читаю суть цієї поправки: «Інвестиційні програми і проекти регіонального розвитку, що реалізуються

за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку, підлягають співфінансуванню з місцевих бюджетів в обсязі не менше 10 відсотків, а для бюджетів міст Києва і Севастополя та бюджетів міських територіальних громад з населенням понад 225 тисяч осіб – не менше 50 відсотків». Де тут 2 мільярди? А ви, представляючи проект з трибуни, зараз просто робите непоправну помилку, бо ви бре-ше-те. Брежете!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я просив би, давайте знизимо градус і будемо з повагою ставитися один до одного (*Шум у залі*).

Шановні колеги, якщо ви думаєте, що від того, що хтось голосніше кричить, буде більше правди, це не так.

Позиція комітету. Будь ласка.

ГЕРМАН Д.В. Шановна Ніно Петрівно, у цьому пункті йде мова про розподіл коштів між обласними центрами і про те, що для маленьких міст і маленьких ОТГ участь в інвестиційних проектах і програмах повинна становити не менше 10 відсотків, а для великих міст, таких як Харків, Київ, Дніпро чи інші, не менше 50 відсотків. Для чого це введено? Щоб захистити маленькі міста і ОТГ таким чином, щоб у них була можливість для реалізації своїх проектів та інвестиційних програм. Здається, це всім зрозуміло. Тут немає жодної маніпуляції, тому що ми допомагаємо маленьким містам і ОТГ реалізувати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 323 авторства народного депутата Безгіна. Вона врахована комітетом редакційно. Народна депутатка Южаніна просить поставити таке рішення комітету на підтвердження.

Тому я ставлю на голосування поправку 323 в тій редакції, в якій вона врахована, для підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 226.

Рішення прийнято (*Сміх у залі*).

Стабільність – ознака класу.

Ніно Петрівно, який номер наступної поправки?

ЮЖАНІНА Н.П. Поправка 346. Шановні колеги, все, що говорить той, хто представляє проект з трибуни, стосується 2024 року. Це ніяким чином не стосується 2 мільярдів. Давайте проживемо 2023 рік, зрозуміємо, що в нас з регіональними бюджетами та інвестиційними програмами. Не забувайте, що цей проект закону вже давно лежить у Верховній Раді і це було потрібно колись. Але колеги зараз вирішили вас використати, щоб цей новий розподіл... (*Шум у залі*). А можна попросити тиші, я не чую навіть себе! Пане Стефанчук, це нормально, що в залі кричать спереду і взагалі нічого не чути?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це ненормально, коли і ззаду кричать, і спереду, я з вами погоджуюся.

ЮЖАНІНА Н.П. Та що ви говорите? Це взагалі...

Цей розподіл зараз буде запропоновано на 2024 рік. Ще раз повторюю, давайте доживемо 2023 рік, а потім приймемо це рішення. Не...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету. Будь ласка.

ГЕРМАН Д.В. Ніно Петрівно, цей законопроект готувався для того, щоб бути прийнятим своєчасно і кошти ДФРР були використані у 2023 році. Дійсно, декілька частин статті 37 можуть бути враховані Кабінетом Міністрів під час подання проекту Державного бюджету України на 2024 рік. Але ваші коментарі, по суті, стосуються тексту законопроекту, який ми приймаємо зараз. З точки зору цього законопроекту ці пункти виписані, максимально збалансовані і відповідають меті і структурі законопроекту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, поправка 346 авторства народної депутатки Підласої. Вона комітетом врахована. Народна депутатка Южаніна наполягає поставити таке рішення комітету на підтвердження. Позицію Южаніної і позицію комітету ви почули.

Ставлю на голосування поправку 346 для підтвердження. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 224.

Рішення не прийнято.

І завершальна поправка. Ніно Петрівно, будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П. Поправка 442. Ви правильно сказали, потрібна така дія – врахують у бюджеті на 2024 рік, і «Дію» будуть задіювати, вибачте за тавтологію, і все що хочеш. А зараз ці поправки абсолютно не потрібні, бо ви позбавляєте Верховну Раду контролю і можливості участі, адже за рік багато чого зміниться і ми не знаємо, в якому стані будуть наші регіони. Ми взагалі зараз живемо одним днем, а ви хочете прийняти норму на 2024 рік. Прошу уважно поставитися особливо до цієї поправки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету. Будь ласка.

ГЕРМАН Д.В. Шановні колеги, у цій поправці йдеться про те, що Кабінету Міністрів потрібно «привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом». Тобто проста, зрозуміла ідея, яка рекомендує Кабінету Міністрів привести свої нормативно-правові акти у відповідність до того, що ми планували прийняти в законопроекті.

Мета законопроекту змінилася: ми ці кошти направляємо на ЗСУ, на закупівлю озброєння, тому зараз просто витрачаємо час, адже фактично нам

потрібно проголосувати за законопроект, щоб ЗСУ якнайшвидше отримали ці кошти.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправка 442 авторства народного депутата Безгіна і Олександра Сергійовича Корнієнка. Вона комітетом врахована. Ніна Петрівна просить поставити таке рішення на підтвердження. Прошу вас проголосувати.

«За» – 235.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, я так розумію, ще одна поправка. Юлія Володимирівна Тимошенко. Будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги! Мова йде про поправку 455. У ній об'єднали виділення 2 мільярдів на армію і в пункті 13 передбачили, що на 2024 рік поширюється «унікальна» процедура, коли гроші державного фонду регіонального розвитку будуть розподілятися в регіоні через програму «Дія» і люди голосуватимуть, куди це видати через програму «Дія».

Хочу сказати, що ми всі підтримуємо програму «Дія», але це суттєва дискримінація частини людей, які не користуються цим застосунком. Це означатиме, що в цьому розподілі частина людей не братиме участі. Крім того, це все – розподіл державних грошей – перетворюється на піарщину.

Тому я закликаю не голосувати зараз за цей законопроект і завтра внести...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юліє Володимирівно, ми не можемо частину поправки поставити на голосування. Чи можна ми не будемо її ставити? (*Шум у залі*). Юліє Володимирівно, я не можу дати вам більше часу.

Юліє Володимирівно, що ще ви хотіли? Ви наполягаєте поставити її на голосування, правильно?

ТИМОШЕНКО Ю.В. Я не можу наполягати поставити її на голосування, бо там ідеться про 2 мільярди на армію, але я прошу всіх не голосувати і завтра внести проект в іншій редакції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція зрозуміла. Дякую вам за конструктив, Юліє Володимирівно.

Переходимо до прийняття рішення. На поправках більше ніхто не наполягає. Голосуємо за законопроект. Будь ласка, народні депутати, підготуйтеся до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2023 рік» щодо використання коштів державного фонду регіонального розвитку» ([№ 9165](#)) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів проголосувати.

«За» – 238.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Покажіть по фракціях і групах. Дякую.

Надійшла заява від двох фракцій – «Європейська солідарність» і «Голос» – з проханням оголосити перерву, яку вони готові замінити на виступ.

Княжицький Микола. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 116, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний пане Голово, шановні народні депутати! Днями наш інформаційний простір сколихнув черговий фейк російської пропаганди щодо релігійної ситуації в Україні. На цей раз вони збрехали, що святі мощі нібито вивозять з Києво-Печерської лаври до Європи і що в цій справі наша влада домовилася з ЮНЕСКО. На цю російську брехню відреагував міністр культури, заявивши, що Лавру потрібно захистити від «русского мира» та (цитую) «остаточно перевірити, чи всі наші українські сакральні реліквії на місці».

Пан міністр, звичайно, жорстко пожартував. Згідно з опитуваннями громадської думки 80 відсотків українців хочуть заборони діяльності російської православної церкви в Україні. Всі вони розуміють, що РПЦ – це ніяка не церква, а інструмент російської імперської політики на релігійному полі і засіб загарбницької війни. Структури РПЦ в Україні кишать колаборантами, власниками російських паспортів. Ви самі знаєте, що російський двоголовий є і в очільника Української православної церкви Московського патріархату, який сам прямо зізнався, що є росіянином не лише за паспортом, а й за духом.

Здавалося, що 1 грудня минулого року ці прості істини зрозуміла і наша влада. На цю тему відбулося спеціальне засідання Ради національної безпеки і оборони, але, як бачите, гора породила мишу: уряд підготував законопроект [№ 8371](#), який є концептуально хибним, оскільки втягує Українську державу в нескінченний марафон судових засідань. Власне, так сталося і з Києво-Печерською лаврою, де монастир московської церкви досі почувається вільно і, як ви бачите, не збирається її залишати.

Натомість українцям запропонували задовольнитися тим, що в одному з лаврських храмів відслужили панахиду за гетьманом Іваном Мазепою.

Це велике наше досягнення, що на 32 році нашої незалежності, на десятому році війни України проти росії, на другий рік повномасштабного вторгнення в країну ми спромоглися згадати гетьмана Мазепу в нашій святині! Ось досягнення Української держави в розумінні нашої влади.

У чому причина такої наруги над нами всіма? У тому, що «русский мир» нікуди не зник ані з цього залу, ані з наших владних кабінетів, незважаючи на розв'язаний геноцид нашого народу, на тисячі загиблих на фронті і в тилу, на мільйони понівечених українських доль. Урядовий законопроект № 8371 настільки беззубий, що його фактично схвалила навіть московська церква після зустрічі з Головою Верховної Ради України. Однак у фракції партії влади «Слуга народу» не назбиралося достатньої кількості депутатів, які за нього проголосують (навіть за цей недолугий законопроект) у першому читанні.

Пора припиняти цю тривалу ганьбу і заборонити діяльність московської церкви згідно з проектом [№ 8221](#), який розроблено на основі інтересів національної безпеки та згідно...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, продовжуємо розгляд питань (*Шум у залі*). Ні, не буде виступу з процедури.

На ваш розгляд вноситься проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо спрощення порядку ввезення, обліку та розподілу гуманітарної допомоги» ([№ 9111](#)).

Шановні колеги, займіть свої місця (*Шум у залі*). Ірино Володимирівно, на жаль, ми вже розпочали розгляд законопроекту.

Шановні колеги, я ставлю на голосування пропозицію про включення проекту закону № 9111 до порядку денного сесії. Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 271.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, на засіданні Погоджувальної ради ми домовилися розглядати законопроект з обговоренням, тому запишіться, будь ласка, на виступи: два – за, два – проти, і будемо голосувати.

Стоп! Зачекайте секунду. Шановні колеги, займіть свої місця. Перепрошую, я ще хочу поставити на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою, поки ми не провели ніяких процедурних дій.

Прошу проголосувати за розгляд цього питання за скороченою процедурою.

«За» – 233.

Рішення прийнято.

Тепер записуйтеся, будь ласка, на виступи: два – за, два – проти.

Михайло Леонтійович Бондар, фракція політичної партії «Європейська солідарність». Будь ласка.

БОНДАР М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 119, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Будь ласка, передайте слово Софії Федині.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Софія Романівна Федина. Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). «Європейська солідарність» однозначно вважає, що всі пропозиції про спрощення і прозорість процедур отримання і розподілу гуманітарної допомоги треба підтримувати. Це вже давно на часі. Але, говорячи про цей законопроект, який достатньо нормально розроблений, я хотіла б порушити інше питання і просила б уваги всіх депутатів, особливо тих, які мають стосунок до Запорізької, Львівської, Чернігівської, Київської областей, де були викриті шалені випадки зловживання владою і розкрадання гуманітарної допомоги на складах, які курувалися військовими адміністраціями.

Нагадаю, що військові адміністрації – це не місцеве самоврядування, а владна вертикаль, де голів призначає Президент, а курує гуманітарну допомогу керівник Офісу Президента, бо він відповідальний за це.

Чи ми бачимо хоча б одну доведену до пуття справу? Чи бачимо кримінальні справи і відповідальність тих, які причетні до розкрадання мільйонів на цій гуманітарці? Нічого. А деякі «чуда» із Запоріжжя ще й отримують державні нагороди після того, як викрито їхню причетність до злодіянь.

Я хотіла б також привернути увагу до складу в селі Убині на Львівщині, де в курнику за допомогою військової адміністрації, насправді, розкрадалася не просто гуманітарка, а розкрадалися речі, які були виготовлені на замовлення Міністерства оборони навіть у 2023 році.

Тому мені дуже хотілося б, щоб ми не просто зараз говорили, що Україна молодець, партнери чудові і в усьому допомагають, а щоб правоохоронні органи нарешті притягали до відповідальності своїх, які належать до влади, а не переслідували волонтерів, кількість справ проти яких, на жаль, зростає.

Давайте працювати на армію і на перемогу, а не на ваші кишені.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роман Павлович Гришук, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка.

ГРИЩУК Р.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (одномандатний виборчий округ № 222, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Чинний Закон «Про гуманітарну допомогу» прийнятий у 1999 році і абсолютно не відповідає ані духу, ані вимогам часу. Ми це зрозуміли під час повномасштабного вторгнення.

У ньому досі є норми, які в принципі нереально виконати. Тому за дорученням Голови Верховної Ради України ми разом з Галиною Третьяковою на базі Комітету з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів очолили робочу групу щодо підготовки змін до цього закону. До складу робочої групи входять представники як міністерств, так і волонтерських організацій.

Законопроект, який ми розглядаємо, про точкові зміни, які нам потрібно зараз внести. По-хорошому ми маємо взагалі прийняти новий Закон «Про гуманітарну допомогу», і зараз відбувається розробка такого проекту закону на базі комітету.

Що пропонується в цьому законопроекті? Основна мета – насамперед спростити життя волонтерським благодійним організаціям, залишити декларативний принцип завезення гуманітарної допомоги на період воєнного стану, спростити звітування, яке в законі виписано так, що його нереально виконати. Передбачається ввести електронний реєстр отримувачів гуманітарної допомоги, щоб, по-перше, ми чітко розуміли, хто скільки завіз, по-друге, щоб благодійним і громадським організаціям було зручно це завозити. У законопроекті також пропонується прирівняти до гуманітарної допомоги транспортні засоби, які постачаються не лише воєнним частинам, а й безпосередньо військовослужбовцям на період воєнного стану.

Шановні колеги, я прошу проголосувати за цей законопроект у першому читанні, до другого читання ми ще будемо великою робочою групою його доопрацьовувати.

Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нестор Іванович Шуфрич, група «Платформа за життя та мир». Будь ласка.

ШУФРИЧ Н.І., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую. Шановний пане Голово, шановні колеги! Безумовно, все, що сприятиме наданню гуманітарної допомоги постраждалим і нашим військовослужбовцям, має бути підтримано і всі процедури мають бути максимально спрощені. Законопроект, який ми розглядаємо, сприяє саме цьому, але має бути забезпечена прозорість і відповідальність щодо розподілу гуманітарної допомоги. Абсолютно вірно говорили наші колеги, що не може бути за гуманітаркою сховано фактично масштабні поставки *Louis Vuitton* та іншого. Ми маємо сьогодні зробити все заради того, щоб посприяти допомозі нашим військовим і тим, які постраждали від бойових дій, і не дозволити зловживати, щоб хтось на цьому наживався.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Пузійчуку Андрію Вікторовичу, фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина». Після цього будемо голосувати.

Михайло Михайлович Цимбалюк. Будь ласка.

Запросіть народних депутатів до залу, будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). «Батьківщина». Шановний пане Голово, шановна президіє, шановні народні депутати! Насамперед дякую авторам цього законопроекту, бо насправді він народжений самими проблемами. Я також хотів би долучитися до слів подяки членам ТСК, колегам по парламенту, які все-таки порушили цю тему на загальнодержавному рівні. У Комітеті з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів після засідання круглого столу, на яке були запрошені волонтери, представники центральних органів виконавчої влади, триває робота над тим, як спростити життя волонтерам і не дати можливості зловживати гуманітарною допомогою. Тут колеги згадували випадки в Запоріжжі, Чернігові і Львові, де на одному із складів новостворене чи вже давно створене БЕБ завдяки небайдужим громадянам виявило 60 вагонів гуманітарної допомоги, де були навіть протерміновані речі, а також дитяче харчування. І виявляється, не встановили ані тих, хто завіз, ані тих, хто є власниками. Ганьба такій роботі правоохоронних органів!

Ми вимагаємо встановити винних, бо є власники цих складських приміщень і є транспорт, яким це завозилося. Це ганьбить всю роботу волонтерських громадських організацій, які зараз роблять велику справу для держави, для громадян.

Я впевнений, що ми в Комітеті з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів до другого читання врахуємо всі пропозиції, які є і які ще будуть напрацьовані. До такої роботи запрошуємо всіх: народних депутатів, представників громадських організацій, центральних органів виконавчої влади, і просимо Міністерство соціальної політики, щоб усе-таки запрацював електронний реєстр гуманітарної допомоги.

Голосуємо за і до другого читання враховуємо всі пропозиції.

Дякую всім.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, будь ласка, займайте місця (*Шум у залі*). А, ще Арешонков, так?

Арешонков Володимир Юрійович. Будь ласка.

АРЕШОНКОВ В.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 64, Житомирська

область, самовисуванець). Дякую. Шановний пане Голово, шановні колеги! Хочу нагадати, члени депутатської групи «Довіра» брали активну участь у підготовці цього законопроекту і, що важливо, працювали не лише в теоретичному, так би мовити, полі. Члени групи, як і інші наші колеги депутати, виїжджали в місця, де зосереджувалися центри щодо надання і розподілу гуманітарної допомоги. Зокрема члени Комітету з питань правоохоронної діяльності з перших днів працювали на прикордонних територіях, ретельно й уважно вивчали всі моменти, пов'язані з доставкою гуманітарних вантажів в Україну, їх подальшим розподілом. Тому це приклад саме системної роботи депутатського корпусу і тих, які розробляли законопроект. На мою думку, результат має бути надзвичайно позитивним.

Депутатська група «Довіра» голосуватиме за даний законопроект.
Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Володимире Юрійовичу.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього дуже важливого законопроекту. Прошу народних депутатів підготуватися до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо спрощення порядку ввезення, обліку та розподілу гуманітарної допомоги» ([№ 9111](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 286.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, є пропозиція про скорочення наполовину строків підготовки проекту до другого читання, щоб ми встигли це зробити, тим паче поправки готові.

Ставлю на голосування пропозицію про скорочення строків подачі пропозицій і поправок для підготовки до другого читання законопроекту № 9111. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 258.

Рішення прийнято.

Олександр Сергійовичу, будь ласка.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, є пропозиція надати доручення Голові Верховної Ради невідкладно підписати і спрямувати Президентові на підпис три закони стосовно військових, які ми вчора прийняли. Це Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань, пов'язаних із проходженням військової служби під час дії воєнного стану» (проект [№ 9342](#)), основний, Закон «Про внесення змін до статті 29 Закону України «Про дорожній рух» щодо надання дозволу військовослужбовцям у період дії правового режиму

воєнного стану використовувати у дорожньому русі транспортні засоби з правим розташуванням керма» (проект [№ 9238](#)) і Закон «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2023 рік» щодо використання коштів державного фонду регіонального розвитку» (проект [№ 9165](#)), за який ми щойно проголосували (*Шум у залі*).

Є така пропозиція, Артуре Володимировичу (*Шум у залі*).

Я вніс пропозицію і ставлю її на голосування.

Ставиться на голосування пропозиція про невідкладне підписання прийнятих Верховною Радою законів (проекти № 9342, № 9238, № 9165).

Прошу голосувати.

«За» – 271.

Рішення прийнято.

Колеги, учора на засіданні Погоджувальної ради ми домовилися проголосувати за спрямування до Президента України трьох запитів щодо присвоєння звання Герой України. Тому сконцентруйтеся, будь ласка, зараз ми їх проголосуємо.

Запит групи народних депутатів (Тимошенко, Івченко та інші, усього дев'ять народних депутатів) до Президента України щодо присвоєння звання Герой України військовослужбовцю 28-ї окремої механізованої бригади імені Лицарів Зимового Походу Кравцю Олегу Анатолійовичу.

Відповідно до пункту 34 статті 85 Конституції України, статті 225 Регламенту Верховної Ради України ставлю на голосування пропозицію про попередню підтримку депутатського запиту до Президента України. Прошу голосувати.

«За» – 286.

Рішення прийнято.

Відповідно до пункту 34 статті 85 Конституції України, статті 225 Регламенту Верховної Ради України ставлю на голосування пропозицію про направлення депутатського запиту до Президента України. Прошу голосувати.

«За» – 289.

Рішення прийнято.

Запит спрямовано до Президента України.

Запит Володимира Крейденка до Президента України щодо присвоєння Кваскову Євгену Ігоровичу звання Герой України (посмертно).

Відповідно до пункту 34 статті 85 Конституції України, статті 225 Регламенту Верховної Ради України ставлю на голосування пропозицію про попередню підтримку депутатського запиту до Президента України. Прошу голосувати.

«За» – 284.

Рішення прийнято.

Відповідно до пункту 34 статті 85 Конституції України, статті 225 Регламенту Верховної Ради України ставлю на голосування пропозицію про направлення депутатського запиту до Президента України. Прошу голосувати.

«За» – 284.

Рішення прийнято.

Запит направлено до Президента України.

Запит Дмитра Костюка до Президента України щодо присвоєння командирів розвідувального взводу механізованого батальйону 30-ї окремої механізованої бригади імені князя Костянтина Острозького оперативного командування «Північ» Сухопутних військ Збройних Сил України головному сержанту Марачу Кирилу Сергійовичу звання Герой України (посмертно).

Відповідно до пункту 34 статті 85 Конституції України, статті 225 Регламенту Верховної Ради України ставлю на голосування пропозицію про попередню підтримку депутатського запиту до Президента України. Прошу голосувати.

«За» – 285.

Рішення прийнято.

Відповідно до пункту 34 статті 85 Конституції України, статті 225 Регламенту Верховної Ради України ставлю на голосування пропозицію про направлення депутатського запиту до Президента України. Прошу голосувати.

«За» – 287.

Рішення прийнято.

Запит направлено до Президента України.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України

СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Володимирівна Геращенко – з процедури. Будь ласка. Але виступайте лише з процедури.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Шановні колеги! Як ви знаєте, зараз в Україні діє єдина інформаційна політика, і я інформую вас, що фракція «Європейська солідарність» бере приклад з єдиного марафону, який вчора інформував про засідання парламенту буквально в прямому ефірі. Тому сьогодні і Олексій Гончаренко, і всі ми не бачимо жодних застережень для того, щоб інформувати про роботу парламенту.

Дуже дякуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, таким застереженням є постанова Верховної Ради, яку ми прийняли в цьому залі на початку роботи дев'ятої сесії. Вона чітко визначає порядок і параметри висвітлення діяльності.

Але ще раз кажу, ви дієте так, як дієте. Якщо дієте на порушення постанови – це ваша політична совість і ваша політична відповідальність. Ніхто цього не толерує. Постанова Верховної Ради є, я пропоную всім незалежно ні від кого її дотримуватися (*Шум у залі*). Ще раз кажу, я висловив свою позицію щодо всіх. Слово «всі», якщо хтось не знає, можна заглянути в тлумачний словник, означає «охоплення кожного, без виключення». Дякую.

Шановні колеги, наступний проект Закону «Про вихід з Угоди про формування Єдиного економічного простору» ([№ 0205](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 255.

Рішення прийнято.

Запрошую до доповіді заступника міністра економіки України Качку Тараса Андрійовича.

Будь ласка, Тарасе Андрійовичу.

КАЧКА Т.А., заступник міністра економіки України. Добрий день! Справді, можна голосувати без обговорення, тому що цей законопроект подано в межах системної роботи уряду щодо виходу з міжнародно-правової бази в рамках колишнього Радянського Союзу. Угода про формування Єдиного економічного простору була одним з початкових політичних проектів, який просувався на початку нульових російською федерацією. Відповідно практичного сенсу ця угода не має, вона мала від початку лише політичне спрямування на те, щоб забезпечити інтеграцію колишніх держав Радянського Союзу з російською федерацією. Ця історія, на щастя, не була реалізована, тим не менше ця угода далі була формально юридично чинною. Відповідно ми запропонували формально припинити дію угоди і вийти з неї. Проект розроблено, власне, для того, щоб юридично зафіксувати цей факт.

Прошу підтримати проект Закону «Про вихід з Угоди про формування Єдиного економічного простору».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Будь ласка, займайте своє місце.

Мережко Олександр Олександровичу, яка позиція комітету?

МЕРЕЖКО О.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва

(загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, Комітет з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва на своєму засіданні розглянув внесений Президентом України проект Закону «Про вихід з Угоди про формування Єдиного економічного простору» та рекомендував прийняти його за основу і в цілому з урахуванням техніко-юридичних правок.

Припинення дії угоди зумовлено військовою агресією росії проти України, її суверенітету та територіальної цілісності, причетністю білорусі до незаконного застосування сили проти України, що своєю чергою суперечить положенням угоди, зокрема в частині підтвердження «дружніх відносин, які пов'язують держави і народи, прагнучи забезпечити їхнє процвітання, ґрунтуючись на загально визнаних принципах і нормах міжнародного права».

У пояснювальній записці до проекту закону за підписом Першого віце-прем'єр-міністра України – міністра економіки України Юлії Свириденко зазначається, що реалізація закону не потребуватиме додаткових витрат з державного чи місцевих бюджетів. Тож прошу підтримати рішення Комітету з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва та прийняти проект Закону України «Про вихід з Угоди про формування Єдиного економічного простору».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи для обговорення цього питання: два – за, два – проти.

Григорій Михайлович Немирня, фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина». Будь ласка.

НЕМИРЯ Г.М., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»)*. Дякую, пане Голово. Шановні народні депутати! Ось вдумайтеся, скільки місяців уже йде війна, ця угода була підписана в 2003 році в Ялті (до речі, 20 років тому), і лише зараз парламент приймає рішення про вихід з неї.

Пане Голово, я вже говорив у цьому залі, що станом на сьогодні в нас, за даними Міністерства закордонних справ, продовжують діяти близько 300 двосторонніх угод з російською федерацією. Верховна Рада денонсує, виходить з цих угод приблизно з темпом п'ять угод на місяць. Якщо порахувати, скільки часу знадобиться парламенту України, щоб вийти з цих двосторонніх угод з країною-агресором, то це буде п'ять років, приблизно три роки займе вихід з усіх угод з СНД, два роки – з білоруссю.

Тому я ще раз звертаюся до вас, пане Голово, і прошу направити за результатами обговорення листа до голови уряду з наполегливим проханням

підготувати комплексні пропозиції щодо виходу з усіх угод, які нас поки що з'єднують з країною-агресором. Те саме стосується СНД.

«Батьківщина» підтримує сьогодні цей законопроект.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Степан Іванович Кубів, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

КУБІВ С.І., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний пане Голово, прошу передати слово Гончаренку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олексійович Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). «Європейська солідарність». Ні в кого немає сумнівів, що треба виходити з усіх цих угод. Те, що вони досі ще десь висять, звичайно, це питання, яким ми займаємося, треба якнайшвидше це все розірвати.

Але давайте говорити вже не про єдиний економічний простір з росією, білоруссю, а більше займатися в парламенті питанням конфіскації активів російської федерації і всієї лукашенківської банди в білорусі та направлення їх для відновлення України. Ми зараз бачимо, що цей процес начебто йде, але дуже повільно. Тож ми маємо це пришвидшувати і просто на інших швидкостях з цим працювати. Це завдання, яке стоїть сьогодні перед нами.

Ми бачимо ганебні приклади, як Абрамович продав свій «Челсі» і далі мільярди, про які спочатку казав, що вони для України, уже не хоче давати чи не так хоче давати, чи не стільки хоче давати. Скільки ще таких абрамовичів, подонків, які намагаються зараз, за 16 місяців, знайти лазівки, дірочки, через які вивести із західних юрисдикцій, врятувати свої активи, мільйони, мільярди, свої вілли, свої футбольні клуби і все інше?!

Отут має бути дуже серйозна робота українського парламенту з парламентом кожної країни, де ці гроші є. Всі країни Євросоюзу, Канада, США, Японія, Австралія, Нова Зеландія мають бути нашими партнерами. Ми маємо постійно над цим працювати. Нам потрібна робоча група, яка відпрацьовуватиме з ними законодавство і добиватиме ці питання. Маємо забрати у всієї цієї банди все, що вони мають, на користь України. Вони повинні розрахуватися за те, що нарobili.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павленко Юрій Олексійович, група «Платформа за життя та мир». Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Ю.О., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний пане Голово, шановні колеги! Ми підтримуємо даний проект Закону «Про вихід з Угоди про формування Єдиного економічного простору» з країнами-агресорками і звернення наших колег до Кабінету Міністрів щодо активізації дій уряду щодо виходу з усіх угод, які сьогодні єднають нас з країною-агресоркою.
Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завершальний виступ – Володимир Юрійович Арешонков, група «Довіра». Після цього переходимо до голосування.
Будь ласка, Володимире Юрійовичу.

АРЕШОНКОВ В.Ю. Шановний пане Голово, шановні колеги, депутатська група «Довіра» хоче звернути увагу на такий момент. Сьогодні у виступах наших колег, представників усіх фракцій, порушуються надзвичайно важливі питання щодо десь неефективної діяльності нашого уряду, недопрацювання окремих профільних міністерств, скажімо Міністерства закордонних справ, де не можуть або не встигають підготувати комплексний перелік питань, які ми можемо проголосувати і вийти з багатьох угод. Називали й інші факти.

А в мене питання: чому так відбувається? Можливо, і тому, що ми втратили парламентський контроль, який повинен бути за українським законодавством. Хочу нагадати, що спеціальні тимчасові або спеціальні слідчі комісії, які останнім часом були створені на рівні Верховної Ради, довели свою ефективність. Тобто парламентський контроль повинен бути! І давайте не звертати уваги на те, що продовжується приниження Верховної Ради як інституції.

Шановні колеги, звертаюся до вас, давайте будемо вимагати поваги до нас як до органу, а на рівні кожного комітету і в цілому Верховної Ради будемо запроваджувати ефективну діяльність у вигляді контролю над роботою українського уряду. Тоді відповідно будуть і покращуватися результати, зокрема в тому напрямі, який ми сьогодні обговорюємо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього питання. Переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про вихід з Угоди про формування Єдиного економічного простору» ([№ 0205](#)) за основу та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 261.

Рішення прийнято.

З процедури – Мотовиловець. Будь ласка.

МОТОВИЛОВЕЦЬ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Я прошу змінити порядок розгляду законопроектів і зняти з порядку денного розгляд проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо застосування санкцій» ([№ 8392](#)) у зв'язку з додатковими консультаціями, які потрібні для внесення змін до цього законопроекту до другого читання. Прошу це питання поставити на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрію Вікторовичу, я правильно зрозумів: змінити порядок розгляду наступного законопроекту № 8392? Коли поставити? Узагалі зняти чи перенести в кінець? (*Шум у залі*). Взагалі зняти з порядку денного на сьогодні розгляд цього проекту.

Шановні колеги, є пропозиція наступний законопроект № 8392, який ми мали розглядати, зняти з порядку денного нашого засідання.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 275.

Рішення прийнято.

Переходимо до наступного питання. Це проект Закону «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо забезпечення передбачуваності бюджетної політики та посилення боргової стійкості» ([№ 9346](#)) та альтернативний до нього проект закону [№ 9346-1](#).

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії законопроектів № 9346 і № 9346-1. Прошу голосувати.

«За» – 264.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 227.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, запрошую до слова першого заступника міністра фінансів України Дениса Валерійовича Улютіна.

Будь ласка, Денисе Валерійовичу.

УЛЮТІН Д.В., перший заступник міністра фінансів України. Доброго ранку! Шановний пане Голово, шановні народні депутати! Проектом Закону «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо забезпечення

передбачуваності бюджетної політики та посилення боргової стійкості» пропонується внесення змін до ряду положень Бюджетного кодексу України з метою виконання зобов'язань уряду, визначених Меморандумом про економічну та фінансову політику від 24 березня 2023 року.

Зокрема проектом пропонується відновлення дії норм кодексу, які були зупинені у зв'язку із введенням воєнного стану, а саме стосовно розробки і подання Бюджетної декларації на три роки для схвалення парламентом та Стратегії управління державним боргом. Ми відновлюємо даним проектом ці вимоги, зокрема щодо того, що Міністерством фінансів має бути розроблена і подана Бюджетна декларація на три роки і затверджена Стратегія управління державним боргом.

У проекті передбачено, що законопроекти про внесення змін до закону про Державний бюджет України зможуть розглядатися у Верховній Раді в разі наявності відповідного висновку Мінфіну щодо можливості фінансового забезпечення у поточному бюджетному періоді на середньостроковий період. Ми не обмежуємо можливості подання будь-яких змін, а говоримо про те, що, надаючи висновок, Мінфін має подати розрахунки і можливості його фінансового забезпечення.

Пропонується також, що з 2023 року почне діяти вичерпний перелік випадків, коли можуть бути внесені зміни до закону про Державний бюджет України. Однак для сектору безпеки і оборони залишається можливість внесення змін до державного бюджету в разі нагальної необхідності і, окрім того, встановлення у 2023-2028 роках вимог щодо граничного обсягу надання державних гарантій. На підставі рішень уряду це буде не більше 3 відсотків. Це загальноприйнятна норма для такого типу гарантованих платежів, і на підставі міжнародних договорів буде визначатися в бюджеті на відповідний бюджетний рік.

У зв'язку з важливістю даного проекту прошу його підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Денисе Валерійовичу.

До слова запрошується голова підкомітету Комітету з питань бюджету Кузбит Юрій Михайлович. Будь ласка.

КУЗБИТ Ю.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 101, Кіровоградська область, політична партія «Слуга народу»). Шановний Руслане Олексійовичу, шановні колеги! Комітет з питань бюджету розглянув урядовий проект Закону «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо забезпечення передбачуваності бюджетної політики та посилення боргової стійкості» (№ 9346) та альтернативний законопроект № 9346-1. Ці законопроекти спрямовані на виконання зобов'язань, визначених меморандумом з Міжнародним валютним фондом, щодо відновлення і посилення окремих норм Бюджетного кодексу для

забезпечення передбачуваності бюджетної політики, збалансованості бюджету та посилення боргової стійкості.

Прийняття такої законодавчої ініціативи сприятиме залученню Україною кредиту від Міжнародного валютного фонду на суму понад 15 мільярдів доларів Сполучених Штатів Америки в рамках відповідної програми розширеного фінансування, а також мобілізації масштабного пільгового фінансування від міжнародних донорів і партнерів України. При цьому на відміну від урядового законопроекту альтернативний законопроект № 9346-1 не містить змін до Закону «Про Державний бюджет України на 2023 рік» та відповідно узгоджується з регламентними вимогами: зокрема, згідно зі статтею 160 Регламенту Верховної Ради України та статтею 52 Бюджетного кодексу зміни до закону про Державний бюджет України не можуть вноситися у складі змін до Бюджетного кодексу чи інших законодавчих актів.

Загалом у висновку комітету наведено детальну інформацію щодо законопроектів з урахуванням отриманих висновків до них.

За підсумками розгляду даного питання комітет ухвалив таке рішення: законопроекти № 9346 і № 9346-1 включити до порядку денного сесії; за результатами розгляду цих законопроектів у першому читанні законопроект № 9346-1 прийняти за основу та доручити комітету доопрацювати зазначений законопроект до другого читання з урахуванням поправок і пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи, скоротивши строк подання таких поправок і пропозицій наполовину.

Прошу підтримати.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, я прошу записатися на виступи для обговорення цього законопроекту: два – за, два – проти.

Синютка Олег Михайлович, фракція політичної партії «Європейська солідарність». Будь ласка.

СИНЮТКА О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Олексію Гончаренку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. «Європейська солідарність». Шановні друзі, важливе питання. Дійсно, ми маємо нарешті переходити до якихось стратегічних підходів. Але я хочу запитати: чому над стратегією управління державним боргом ми

задумуємося лише за підказкою МВФ і лише за листом, який підписаний між урядом, НБУ і МВФ?

У мене взагалі питання: де економічна політика держави? Чому наш уряд, до речі, який сюди не ходить... Шановний пане заступнику міністра, я прошу вас передати уряду, що ми чекаємо його у Раді, хочемо проведення «години запитань до Уряду». Колеги, ви хочете бачити наших урядовців? Ви хочете ставити запитання? Ви хочете чути, чим живе держава? Давайте нарешті це робити. Давайте відновлювати «годину запитань до Уряду». Давайте доручимо уряду розробити стратегію економічної політики під час цих випробувань, під час війни.

Так, війна. Так, дуже складно. Так, треба країною кожен день керувати. Це не просто. Але стратегія все одно має бути: які галузі ми підтримуємо, що ми робимо, куди ми йдемо. Ми нічого не знаємо.

Економічна політика нашого уряду – це як чорна кішка в темній кімнаті, особливо коли її немає, то знайти її неможливо. У нас немає економічної стратегії, а далі має йти енергетична стратегія, стратегія керування державним боргом, галузева стратегія, стратегія структурних реформ. Війна не є перепорою для реформ, навпаки, маємо зараз працювати.

Тож, друзі, я звертаюся до всіх вас: давайте вимагати від нашого уряду роботи, давайте їх викликати сюди і працювати з ними кожен день.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Клименко Юлія Леонідівна, фракція «Голос». Будь ласка.

КЛИМЕНКО Ю.Л., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги! Цей законопроект про те, що ми нарешті вводимо обмеження на державний борг. І це правильний законопроект, незважаючи на те, що ми розглядаємо його лише в першому читанні, тому що розмір державного боргу, на жаль, збільшується з кожним днем. Ми вимушені брати кошти, щоб фінансувати всі державні невійськові видатки. Військові видатки ми фінансуємо нашими податками. Але для того щоб вчасно виплачувати пенсії і соціальні платежі, утримувати державу, щоб вона працювала далі, нам потрібно, на жаль, брати кредити і гранти.

Але хочу звернути вашу увагу, що ми як фракція просимо, щоб міністр фінансів, а також уряд прийшли і сказали, який на даний момент у нас борг, скільки нами отримано кредитів, скільки грантів, який відсоток кредитів до нашого валового внутрішнього продукту, щоб це не було сюрпризом для українських громадян, коли ми переможемо, щоб не виявилось, що в нас боргів – 200 відсотків нашої економіки, які ми просто не в змозі віддати.

Тому давайте почнемо цю дискусію разом з розглядом цього законопроекту. Ми підтримуємо законопроект, але просимо більше інформації і щоб уряд прозвітував про фінансову ситуацію в державі на сьогодні, скільки отримано кредитів і які відсоткові ставки ми будемо віддавати наступні багато

років, який у нас план щодо отримання кредитів хоча б на 2023, на 2024 і, можливо, на 2025 роки. Добре було б поновити трирічну програму розрахунків, щоб ми розуміли, що нас чекає три роки.

Законопроект підтримуємо, але будемо доопрацьовувати до другого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кириленко передає слово Євтушку Сергію Миколайовичу. Будь ласка.

ЄВТУШОК С.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую, пане Голово. Фракція «Батьківщина». Дійсно, шановні колеги, прихильники даного законопроекту чітко говорять про те, що, мовляв, наші кредитори – МВФ та інші фінансові структури – вимагають від нас прийняття цього законопроекту, щоб він став законом. Чи правда це?

Відразу хочу сказати, що є хороша приказка: «Не знаєш, як вчинити, вчиняй за законом». Відкриваємо Основний Закон – Конституцію України, там чітко виписано всі повноваження уряду, парламенту та інших суб'єктів владних повноважень. Так ось, не може бути так, щоб підзвітний парламенту орган, яким є уряд, так чи інакше приймав рішення або обмежував народних депутатів України. Яйце курку не може вчити. А в даному законопроекті народні депутати України обмежуються в правах вносити зміни до бюджету, а також стають конкретно залежними від Міністерства фінансів. Шановні колеги, давайте не будемо руйнувати інституцію, тим паче, єдиний законодавчий орган України.

Багато прикладів має історія України, коли в цьому залі забирали повноваження в органів місцевого самоврядування, в інших органів і передавали центральним органам влади. Якщо ми будемо постійно і системно це робити, то навіщо тоді нам демократія? Навіщо тоді нам вибори? Навіщо тоді нам узагалі представницькі органи? Давайте віддамо булаву одному правителю – і все, нехай керують. Але чи виграють від цього люди?

Фракція «Батьківщина» конкретно застерігає від таких голосувань, і в разі, якщо пройде цей законопроект, ми будемо вносити поправки. Ми за це не голосуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колтунович Олександр Сергійович, група «Платформа за життя та мир». Будь ласка.

Шановні колеги, після цього переходимо до голосування.

Будь ласка, Олександр Сергійовичу.

КОЛТУНОВИЧ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую. Шановний пане Голово, шановні колеги! Норми щодо посилення боргової стійкості, ряд інших похідних речей ми, безумовно, підтримуємо.

Я дуже уважно слухав дискусію. Наша колега з фракції «Голос» апелювала: які параметри? Я спробую відповісти, тому що всі ці дані відкриті, їх публікують на сайті Мінфіну, а також у відповідному законі про Державний бюджет України. Подивіться, проблема навіть не в тому, який у нас обсяг державного боргу (він становить 124 мільярди доларів), а в тому, що неадекватна боргова політика Кабінету Міністрів призвела до такої тенденційності, що державний борг зріс з 1 вересня 2019 року, коли ми прийшли, більш ніж наполовину, майже на 54 відсотки або на 43 мільярди доларів із 124 мільярдів доларів. Це багато? Це дуже багато.

Так, на сьогодні в нас діє воєнний стан, і ці цифри збільшилися, але гарантований державою борг зростає і до 24 лютого 2022 року. Тому неадекватна боргова політика має бути подолана.

Стосовно погодження верхньої планки обсягу державного боргу та гарантованого державою боргу, я вважаю, що це має бути в парламенті України, тому що така тенденційність саме це й підтверджує.

Тепер щодо бюджету, скільки ми запозичуємо. Ми позичаємо 2,2 трильйона гривень, це за доходів у цьому році 1,4 трильйона гривень і видатків 2,1 трильйона. Тобто в нас видатки перевищують усі види доходів бюджету.

Нарешті щодо бюджетної декларації. Ви ж подивіться, ще півтора року тому я казав, що в нас бюджетна декларація, макроекономічний прогноз не відповідають викликам часу на сьогодні. Будь-хто з вас може відкрити Інтернет і подивитися бюджетну декларацію від 15 липня 2021 року. У нас уже переглянуті показники зростання ВВП, державного боргу і таке інше. Тому макропрогноз, нова бюджетна декларація, і тоді можна голосувати.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, всі висловилися?

Прошу зайняти місця, переходимо до прийняття рішення щодо цього законопроекту.

КОРНІЄНКО О.С., Перший заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Запросить депутатів до залу, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, будь ласка, підготуйтеся до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо забезпечення передбачуваності бюджетної політики та посилення боргової стійкості» ([№ 9346-1](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 233.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про скорочення наполовину строків подачі пропозицій і поправок для підготовки до другого читання законопроекту № 9346-1. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 220.

Рішення не прийнято.

Будемо готувати 14 днів.

Шановні колеги, ідемо далі. Наступний проект Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законів України у зв'язку із запровадженням електронної простежуваності обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах» ([№ 8287](#)).

Ми домовилися, що Ніна Петрівна Южаніна виступить 3 хвилини, і голосуємо.

Ніна Петрівна Южаніна. Будь ласка (*Шум у залі*).

Ні, виступ з місця, Ніно Петрівно, це ж друге читання. Вчора ви теж прийшли, тому що не було людини.

ЮЖАНІНА Н.П. Я розумію вашу «любов», але...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Безмежна любов, Ніно Петрівно, до вас.

ЮЖАНІНА Н.П. Безмежна, так.

Шановні колеги, електронні системи адміністрування дійсно покликані збільшити ефективність контролю в податковій сфері. На жаль, ми спостерігаємо провальний приклад з системою адміністрування ПДВ, з блокуванням податкових накладних, але іншого виходу нібито не бачимо. Тому і під час реалізації пального в нас уже запроваджено систему, яка не дає насправді результату, а зараз пропонуємо ввести ще й під час обліку та переміщенні товарів.

Тож чи стане електронна акцизна марка, яка зараз пропонується, панацеєю від зловживань на ринку тютюну (у тіні зараз понад 20 відсотків) чи на ринку алкоголю (у тіні понад 40 відсотків), – дуже велике питання.

Хочу знову звернути увагу на ганебну і сталу вже практику парламенту, що в першому читанні ми розглядаємо непідготовлені, «сірі» проекти законів. Були законопроекти № 8287 і [№ 8286](#), а потім ми робимо з них один проект, витративши в парламенті час на інший, і перероблюємо все на 90 відсотків. Скільки це може продовжуватися?

А по суті, e-Марка – це насправді чергове ноу-хау України, тому що починається на «е» і це, можливо, ваш піар-хід. У більшості європейських країн функціонує звичайна марка як захисний елемент від підробок, графічні коди наносяться на саму пачку для контролю простежуваності товарів і є підтвердженням для споживача походження товару.

У мене питання: чи відповідає директиві ЄС цей проект закону? І так, і ні, тому що за директивою запровадження електронної системи контролю необхідне лише для тютюнових виробів. Ми хочемо запровадити це і для алкогольних напоїв. Очевидно, і це прямо видно з проекту закону, це збільшить витрати для виробників на придбання обладнання для нанесення та сканування кодів на марці, а також на розробку додаткового програмного забезпечення. Без цього не запрацює ця система.

Чи принесе це позитивний ефект для детінізації ринку? Можливо, але скоріше ні. Розробники проекту і навіть податкова вірять, що електронна система дасть позитивний ефект, а бізнес, виробники, імпортери, ритейл не бачать позитивних наслідків від реалізації проекту, тому що він знову стосується лише «білих», а «сірі» й ті, що в тіні, як не були під контролем, так і залишаються поза межами цього контролю.

Ще в цьому проекті закону величезна кількість посилань на підзаконні акти, які повністю можуть змінити навіть те, що нам вдалося прописати і погодити з ринком.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили обговорення цього питання. Переходимо до прийняття рішення, прошу зайняти місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законів України у зв'язку із запровадженням електронної простежуваності обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в електронних сигаретах» ([№ 8287](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 252.

Рішення прийнято.

Закон прийнято. Вітаю, колеги!

Покажіть по фракціях і групах.

Наступне питання – проекти законів «Про внесення змін до деяких законів України щодо надання статусу дитина війни та пільг дітям, які проживали в районах проведення воєнних (бойових) дій у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації або на лінії розмежування» ([№ 9042](#)) і «Про основи соціальної захищеності дітей, які постраждали внаслідок повномасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України» ([№ 9042-1](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення законопроектів № 9042 і № 9042-1 до порядку денного сесії. Прошу голосувати. Ми домовилися прийняти рішення щодо них без обговорення, але треба включити до порядку денного. Прошу голосувати.

«За» – 285.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про основи соціальної захищеності дітей, які постраждали внаслідок повномасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України» (№ 9042-1) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Прошу голосувати.

«За» – 279.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, наступний проект Закону «Про ратифікацію Угоди між Україною, з одного боку, та Європейським Союзом, з іншого боку, щодо участі України в програмі Європейського Союзу «Єдиний ринок» (2021–2027)» ([№ 0207](#)).

Ми його розглядатимемо з обговоренням, а решту проектів, які йтимуть після нього (по-моєму, їх два), – без обговорення.

Ставлю на голосування пропозицію розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 245.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, запишіться, будь ласка, на виступи для обговорення цього питання: два – за, два – проти.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Клименко Юлія Леонідівна, фракція «Голос».

КЛИМЕНКО Ю.Л. Шановні колеги, це один з багатьох законопроектів щодо угод з Європейським Союзом та іншими країнами, які підписує Україна для співпраці та кооперації малого і середнього бізнесу. Це правильна історія, ми

будемо підтримувати. Але хочу сказати, що Україна абсолютно не займається імплементацією цих угод у себе в державі, не навчає українських підприємців, малий і середній бізнес користуватися цими програмами. У результаті ми як країна платимо великі членські внески. Зокрема членський внесок, який нам треба заплатити за цією угодою, становить 4,5 мільйона гривень, і це, думаю, з дисконтом. Тому що зазвичай внески за такі програми становлять між 200 тисячами доларів і 0,5 мільйона доларів з країни.

Щоб наші підприємці могли отримати гранти, кредити, навчання і конкурентну перевагу за такими угодами, треба їх навчати, як користуватися такими програмами. Для цього уряд повинен створити окремий підрозділ, можливо, окремий проектний офіс, де навчатиме наш малий, середній бізнес бути конкурентним, отримувати кредити і гранти за цими європейськими багатомільярдними кредитними і грантовими програмами. Інакше ми платимо членські внески як країна, як платники податків за те, чим ми не можемо користуватися, за те, де ми не є конкурентними і нічого не отримуємо. Тобто ми платимо абсолютно марно.

Тому закликаю уряд не лише вносити такі угоди на ратифікацію, а й створювати офіси щодо імплементації таких угод і навчати. Ми будемо контролювати цей процес.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юліє Леонідівно.

Іванна Орестівна Климпуш-Цинцадзе, фракція «Європейська солідарність».
Будь ласка.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Очевидно, «Європейська солідарність» підтримуватиме ратифікацію цієї угоди і можливість приєднання України до ще одного інструмента взаємодії з Європейським Союзом.

Але я згодна з тим, що, на жаль, на сьогодні уряд не проводить жодної роз'яснювальної роботи, а програми для навчання, для інформації, які були розпочаті ще у 2018 році, на жаль, у 2020 році були згорнуті урядом. Тому це передбачає, дійсно, серйозну роботу, яка дала б знання і можливості для наших середніх і малих підприємців, щоб вони могли ефективно скористатися наявними додатковими інструментами. Це стосується не лише програми «Єдиний ринок», а й багатьох інших програм.

Ще хотіла б зауважити таке. Нещодавно ми отримали вербальну оцінку Європейської комісії про виконання семи умов, які супроводжували рішення про кандидатство у члени ЄС. Нагадаю, що прямо перед цією оцінкою ми гарячково ухвалювали кілька законів, які були необхідні для отримання кращої оцінки. Думаю, що ми не школярі й не студенти і не мали б лише під іспит обов'язково

ухвалювати закони. Тому мені незрозуміло, чому досі не внесений у зал до другого читання законопроект про відбір суддів Конституційного Суду, чому ми не розглядаємо законопроектів, які потрібні для того, щоб просунути щодо антикорупційної умови або щодо умови про протидію відмиванню коштів. Я хотіла б закликати, щоб наша робота з Європейським Союзом і щодо отримання рішення про відкриття перемовин була системною і постійною.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Нестор Іванович Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Вітаю! Прошу передати слово Юрію Павленку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрій Павленко.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановні колеги, шановний головуєчий, ми, без сумніву, підтримуємо даний проект Закону «Про ратифікацію Угоди між Україною, з одного боку, та Європейським Союзом, з іншого боку щодо участі України в програмі Європейського Союзу «Єдиний ринок» (2021–2027)». Водночас я хотів би звернути увагу, що попередній законопроект ми, на жаль, розглянули без обговорення. Так уже повелося у Верховній Раді, що те, що стосується захисту дітей, завжди голосується одностайно і без обговорення. Разом з тим і ми підтримали законопроект щодо захисту дітей, які постраждали від збройного конфлікту і повномасштабного вторгнення росії. Але хочу звернути увагу, що в цьому законопроекті, який ми проголосували в першому читанні, є низка серйозних застережень.

Перше. Цим законопроектом пропонується запровадити компенсацію для дітей, які постраждали, починаючи з 24 лютого 2022 року, але жодним чином це не стосується захисту дітей, які постраждали від війни і агресії, починаючи з 2014 року по 2022 рік.

Другим дискусійним питанням є питання щодо формування нової бази даних дітей, які постраждали від війни. Вкотре хочу звернути увагу Міністерства соціальної політики і закликати припинити руйнувати єдину діючу інформаційну базу «Діти», бо нам доведеться потім їх об'єднувати і робити одну цілісну базу, а не знову формувати щось для чиновників, а не для дітей. Крім того, у законопроекті є низка норм, які дублюють або вносять різне пояснення норм чинних законів, що може призвести до неможливості його реалізації.

Загалом на сьогодні є достатньо законодавчих актів, щоб мати ефективну політику захисту дітей, які постраждали від війни. На жаль, Мінсоцполітики цю роботу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Івченко Вадим Євгенович, фракція «Батьківщина».
Наливайченко. Будь ласка.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О., секретар Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановний головуєчий, шановні народні депутати, дорогі захисники України! Що сьогодні розглядає парламент? Ми хочемо і приєднаємося до «Єдиного ринку» Європейського Союзу. Для чого? Для того щоб ви, шановні захисники і всі наші громадяни, отримали чотири свободи: свободу вільного пересування (безвіз діє), свободу переміщення послуг, капіталів та виробництва. Тобто ми хочемо, щоб самостійна економічна діяльність кожного українця, кожного малого і середнього підприємця була доступною на європейському ринку, другому за глобальною економікою, за обсягами і надходженням в Європейському Союзі.

Що це означає? Це означає, що, справді, уряду (і фракція «Батьківщина» на цьому наголошує) час, по-перше, повідомляти, як працюють ці чотири свободи в Європейському Союзі, а по-друге, вносити в парламент законопроекти, які створюють максимально сприятливі умови для українського бізнесу: малого, середнього та великого, особливо щодо самостійної економічної зайнятості наших громадян.

Ще одне. Війна, а це означає для нас, що «Єдиний ринок» ЄС – в інтересах оборонної промисловості України, наших захисників і захисниць. Так само і нам важливо і потрібно спільно виробляти, обслуговувати і ремонтувати всю техніку і всю зброю, яка необхідна Збройним Силам України.

Голосуємо за, стаємо членами Європейського Союзу.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Є ще бажаючі виступити?

Переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про ратифікацію Угоди між Україною, з одного боку, та Європейським Союзом, з іншого боку, щодо участі України в програмі Європейського Союзу «Єдиний ринок» (2021–2027)» ([№ 0207](#)) за основу та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 260.

Рішення прийнято.

Закон про ратифікацію прийнято.

Наступне питання – без обговорення. Це проект Закону «Про ратифікацію Угоди між Україною та Європейським Союзом про участь України в «Митниці», Програмі Союзу для співробітництва в митній сфері» ([№ 0198](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про ратифікацію Угоди між Україною та Європейським Союзом про участь України в «Митниці», Програмі Союзу для співробітництва в митній сфері» (№ 0198) за основу та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 264.

Рішення прийнято.

Закон про ратифікацію прийнято.

Наступне питання – теж без обговорення. Це проект Закону «Про ратифікацію Угоди між Україною та Європейським Союзом про участь України у програмі Європейського Союзу для співробітництва в галузі оподаткування «*Fiscalis*» ([№ 0203](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про ратифікацію Угоди між Україною та Європейським Союзом про участь України у програмі Європейського Союзу для співробітництва в галузі оподаткування «*Fiscalis*» (№ 0203) за основу та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 265.

Рішення прийнято.

Закон про ратифікацію прийнято.

Наступне питання – теж без обговорення. Це проект Закону «Про державне регулювання сфери захисту рослин» ([№ 8340](#)).

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття проекту Закону «Про державне регулювання сфери захисту рослин» за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Це євроінтеграційний законопроект зі списку «А». Прошу голосувати.

«За» – 255.

Рішення прийнято.

Наступний проект – без обговорення. Це проект Постанови «Про здійснення начальниками Виноградівської сільської військової адміністрації Херсонського району та Скадовської міської військової адміністрації Скадовського району Херсонської області повноважень, передбачених частиною другою статті 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» ([№ 9371](#)).

Пропоную включити це питання до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 274.

Рішення прийнято.

Питання включено до порядку денного сесії.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про здійснення начальниками Виноградівської сільської військової адміністрації Херсонського району та Скадовської міської військової адміністрації Скадовського району Херсонської області повноважень, передбачених частиною другою статті 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» (№ 9371) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 274.

Рішення прийнято.

Постанову прийнято.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про імміграцію» ([№ 6516](#)). Друге читання.

У нас є домовленість, що Михайло Михайлович Цимбалюк виступить 3 хвилини, і переходимо до голосування.

Михайло Михайлович Цимбалюк, 3 хвилини. Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. «Батьківщина». Шановні колеги, сьогодні ми маємо прийняти дуже важливий проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про імміграцію». Наш Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів розглядав його як неголовний комітет, і були певні дискусії. Такий закон на сьогодні вкрай необхідний, зважаючи що ми очікуємо на велику перемогу над агресором, і тоді передбачається, що в нас будуть зворотні процеси і еміграції, і імміграції до нашої держави.

На нашу думку, до другого читання цього законопроекту вдалося доопрацювати норми, які раніше були дискусійними. Фракція «Батьківщина» своїми поправками все-таки удосконалила його, і ми дякуємо за це основному комітету. Свої поправки ми виписували, враховуючи досвід Німеччини, і вважаємо, що стосовно фіктивності шлюбів відповідальність має нести, як це законодавчо врегульовано в Німеччині, іноземець та громадянин держави на рівні.

Ми також вивчали досвід Сполучених Штатів Америки в питанні протидії нелегальній міграції. Там, до речі, теж існує проблема фіктивних шлюбів, але видається довідка на проживання, і в разі порушення правил встановлена відповідальність у вигляді позбавлення волі до п'яти років та штрафу у розмірі 250 тисяч доларів.

Частково в цьому законопроекті врахований досвід Португалії, який ми також вивчали. Тому, на нашу думку, у разі його прийняття Верховною Радою в другому читанні і в цілому (ми вважаємо, так і буде) і коли Президент його підпише, це дасть можливість Державній міграційній службі України системи МВС працювати більш фахово.

Таким законом ми зменшуємо корупційні ризики стосовно громадян, які на сьогодні мають посвідчення на тимчасове проживання на території України, його норми практично уможливають врегулювати цю сферу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про імміграцію» (№ 6516) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Це євроінтеграційний законопроект зі списку «В». Прошу голосувати.

«За» – 271.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей» щодо розширення переліку підстав для встановлення факту позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України та приведення окремих його положень у відповідність до чинного законодавства» ([№ 9199](#)). Також друге читання.

Так само надається 3 хвилини для виступу Михайлу Михайловичу Цимбалюку. Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. Дякую. «Батьківщина». Шановний головуєчий, шановна президіє, шановні народні депутати, фракція «Батьківщина» брала активну участь у доопрацюванні законопроекту до другого читання. Ним пропонується доповнити перелік підстав для встановлення факту позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії російської федерації проти України документом, що підтверджує участь особи не тільки в АТО та ООС, як це було передбачено до сьогодні, а й у здійсненні заходів, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України.

До другого читання законопроект зазнав невеликих змін, але, ми вважаємо, основне завдання на сьогодні він виконує. Тобто доповнено перелік підстав, у результаті яких уповноважені органи будуть вважати, що був встановлений

факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії. Цей законопроект важливий ще й з огляду на те, що громадяни України, цивільні люди на сьогодні знаходяться в застінках російської федерації.

Хочу наголосити, що встановлення таких фактів і розширення обставин дуже важливі в Міжнародному кримінальному праві, бо це є підставою для України як держави надавати Міжнародному кримінальному суду, іншим міжнародним інституціям щодо захисту прав людини підтвердження того, що російська федерація здійснювала факти позбавлення особистої свободи громадян України, цивільних громадян, неповнолітніх, і це буде окремим доказом щодо країни-агресора, її керівництва і військових злочинців.

Враховуючи викладене, ми вважаємо, що слід підтримати позицію Комітету з питань прав людини, деокупації, реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин щодо пропозиції про прийняття проекту в другому читанні та в цілому.

Фракція «Батьківщина» голосуватиме за, і пропонуємо колегам також визначитися шляхом зелених кнопок.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Михайле Михайловичу, за підтримку. Зелені кнопки готові визначитися.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей» щодо розширення переліку підстав для встановлення факту позбавлення особи особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України та приведення окремих його положень у відповідність до чинного законодавства» ([№ 9199](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 265.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» щодо деяких питань забезпечення внутрішньо переміщених осіб житлом для тимчасового проживання» ([№ 9310](#)) розглядаємо з обговоренням.

Спочатку треба включити його до порядку денного сесії.

Пропоную включити це питання до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 266.

Рішення прийнято.

Законопроект включено до порядку денного сесії.

Пропоную розглянути це питання за скороченою процедурою.

«За» – 224.

Рішення прийнято.

Пропоную записатися на виступи: два – за, два – проти.

Ткаченко Максим Миколайович, фракція «Слуга народу».

ТКАЧЕНКО М.М., член Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Колеги, вітаю! Не буду довго говорити, адже ми знаємо про проблематику ВПО. На жаль, питань з кожним днем все більше, а питання житла залишається на першому місці для всіх внутрішньо переміщених осіб (немає значення звідки) з усіх куточків нашої країни. Тож дуже прошу підтримати цю законодавчу ініціативу щодо мільйонів людей переселенців.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Фріз Ірина Василівна, фракція «Європейська солідарність».

ФРІЗ І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Лопушанському Андрію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрій Лопушанський. Будь ласка.

ЛОПУШАНСЬКИЙ А.Я., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 125, Львівська область, самовисуванець). Шановний головуючий, шановні колеги! Ми обговорюємо проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» щодо деяких питань забезпечення внутрішньо переміщених осіб житлом для тимчасового проживання» (№ 9310).

На даний час згідно з чинним Законом України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» місцеві органи самоврядування володіють практично лише одним дієвим інструментом – це надання у тимчасове безоплатне користування внутрішньо переміщеним особам житлових приміщень комунальної форми власності, а також декларативна форма щодо сприяння ними наданню внутрішньо переміщеним особам кредитів на придбання земельних ділянок та будівництво житла.

Законопроектом № 9310 пропонується суттєво розширити можливості органів місцевого самоврядування щодо форм, джерел та способів забезпечення житлом цієї категорії осіб. Тому забезпечення гарантіями на житло наших громадян, які найбільше постраждали від військової агресії, є одним з першочергових завдань держави щодо створення належних умов проживання людей.

Враховуючи зазначене, проект закону № 9310 ми, безумовно, підтримуємо в першому читанні, але треба доопрацювати його до другого читання й узгодити деякі моменти. Після доопрацювання законопроект має стати першочерговим для розгляду та прийняття його у Верховній Раді.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Андрію Ярославовичу.

Михайло Михайлович Цимбалюк, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. «Батьківщина». Шановний пане головуєчий, шановні колеги, насправді сьогодні в нас узагалі, я вважаю, соціальний день, і законопроект, який ми розглядаємо, дуже важливий. Нині, за різними підрахунками, у державі зареєстровано від 3 до 3,5 мільйона внутрішньо переміщених осіб. Це велика категорія громадян, які втратили постійне помешкання, і невідомо як складеться їхня подальша доля.

У законопроекті пропонується розширити дію норм щодо соціального захисту громадян, яким державою надається тимчасове житло для проживання. Згідно з чинною постановою Кабінету Міністрів таке житло внутрішньо переміщеним особам надається безоплатно на термін до шести місяців. Ми пропонуємо зняти це обмеження і встановити дію права на безоплатне житло для внутрішньо переміщених осіб до завершення воєнного стану. Можливо, до другого читання потрібно подумати, щоб такі норми діяли не лише до завершення воєнного стану, а й передбачити ще хоча б шість місяців, бо невідомо хто, як і куди зможе повернутися після війни.

Насправді законопроект не лише розширює дію норм, а й порушує певні питання щодо компенсації органам місцевого самоврядування за надання такого житла. Є й інші речі, які потрібно вноормувати. Я впевнений, що до другого читання нам вдасться удосконалити цей законопроект і він, справді, стане на захист людей, які сьогодні волею варварів з російської федерації стали внутрішньо переміщеними особами. Переконаний, що ми його доопрацюємо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Славицька Антоніна Керимівна, група «Відновлення України». Будь ласка.

СЛАВИЦЬКА А.К., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний

багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Прошу передати слово колезі Бурмічу Анатолію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Анатолій Бурміч, група «Відновлення України». Будь ласка.

БУРМІЧ А.П., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги, група «Відновлення України» завжди підтримувала законопроекти, які допомагають людям жити, особливо зараз, в умовах російської агресії.

На сьогодні, за підрахунками, зареєстровано близько 5 мільйонів внутрішньо переміщених осіб, а кажуть, що тих, які не зареєструвалися, ще близько 1,5 мільйона. В умовах, коли не можна знайти достойну роботу, щоб придбати житло або орендувати, такий закон дуже позитивно впливатиме на те, щоб полегшити життя цій категорії людей.

Звичайно, ми вважаємо, що до другого читання потрібно буде внести поправки щодо розширення і збільшення компенсацій з боку держави і місцевого самоврядування, закріпити позитивні моменти, щоб, дійсно, люди мали достойне життя.

Група «Відновлення України» голосуватиме за.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Є ще бажані обговорювати? Переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» щодо деяких питань забезпечення внутрішньо переміщених осіб житлом для тимчасового проживання» ([№ 9310](#)) за основу. Прошу голосувати.

«За» – 251.

Рішення прийнято.

Законопроект прийнято за основу.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до Кримінального, Кримінального процесуального кодексів України та інших законодавчих актів України щодо удосконалення видів кримінальних покарань в умовах воєнного стану» ([№ 9185](#)).

Пропоную включити це питання до порядку денного сесії.

«За» – 248.

Рішення прийнято.

Є пропозиція без обговорення прийняти цей законопроект за основу.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Кримінального, Кримінального процесуального кодексів України та інших законодавчих актів України щодо удосконалення видів кримінальних покарань в умовах воєнного стану» (№ 9185) за основу. Прошу голосувати.

«За» – 248.

Рішення прийнято.

Законопроект прийнято за основу.

Далі йдуть кілька законопроектів без обговорення.

Проект Закону «Про внесення змін до Повітряного кодексу України щодо діяльності авіації Міністерства внутрішніх справ України» ([№ 9258](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього питання до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 255.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Повітряного кодексу України щодо діяльності авіації Міністерства внутрішніх справ України» (№ 9258) за основу. Прошу голосувати.

«За» – 258.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Повітряного кодексу України щодо діяльності авіації Міністерства внутрішніх справ України» (№ 9258) у другому читанні та в цілому з урахуванням пропозицій комітету та з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 261.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо функціонування установ виконання покарань та установ попереднього ув'язнення в умовах воєнного стану» ([№ 8292](#)). Друге читання.

Виступ від «Батьківщини», 3 хвилини, і переходимо до голосування.

Сергій Володимирович Власенко. Будь ласка.

Не розходьтєся, будемо голосувати.

ВЛАСЕНКО С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую. Шановний пане головуєчий, на жаль, у 2010-2014 роках партія «Батьківщина» на своїй шкурі на відміну від багатьох, у тому числі й старих політиків, які сидять у залі, дізналася про те, що таке необґрунтоване політично мотивоване переслідування, що таке тюрма, що таке порядок, який «наводиться» адміністрацією місць ув'язнення. Ми на своїй шкурі це пройшли, тому подали достатньо велику кількість поправок до цього проекту закону, який регламентує функціонування установ виконання покарань та установ попереднього ув'язнення в умовах воєнного стану. Насправді це непрості питання.

Чи можна довічників утримувати в слідчих ізоляторах? Так, ми розуміємо, що є певні проблеми у зв'язку з війною росії, що захоплена низка територій, де в нас були місця ув'язнення і де, дійсно, перебували пожиттєво ув'язнені. Але чи це єдиний вихід – влаштувати довічників у слідчі ізолятори? Ми ж прекрасно розуміємо, що це абсолютно різні умови утримання, абсолютно різні умови відбування покарання, абсолютно інші речі, такі як спілкування пожиттєво ув'язнених, а це особи, які засуджені за скоєння надособливо важких злочинів, з тими, хто відбуває покарання за менші злочини.

Такою самою величезною проблемою є спільне перебування повнолітніх і неповнолітніх в одній установі відбування покарання. Так, звичайно, вони будуть ізолювані всередині цієї установи. Але невже для когось питання, що всередині установи відбування покарань здійснюються комунікації поза межами впливу адміністрації такої установи. Зрозуміло, якщо молода людина, яка скоїла злочин, потрапляє під вплив людей, які є рецидивістами у скоєнні злочинів, то це означає, що вона не може стати на шлях виправлення. Це абсолютно очевидно всім, хто хоча б мінімально розуміється на функціонуванні пенітенціарної системи.

Ще один момент, який розглядався в цьому законопроекті, – це питання відеонагляду. Хочу нагадати, що коли Юлія Тимошенко перебувала в незаконному політично мотивованому ув'язненні, 24/7 за нею здійснювався відеонагляд з трьох відеокамер, які стояли відкрито, і з десятка відеокамер, що були приховані в тюремній камері. На жаль, запропонований законопроект не усуває цього, а надає додаткові можливості адміністрації, якщо вона отримає вказівку, в місці відбування покарання здійснювати відеонагляд і використовувати його потім проти ув'язнених.

Тому, на жаль, у такому вигляді підтримати цей законопроект важко.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо функціонування установ

виконання покарань та установ попереднього ув'язнення в умовах воєнного стану» (№ 8292) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 228.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до Кодексу адміністративного судочинства України щодо забезпечення рівності процесуальних прав усіх учасників судового процесу перед законом і судом» ([№ 9197](#)). Ми домовлялися – без обговорення.

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього питання до порядку денного сесії.

«За» – 245.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Кодексу адміністративного судочинства України щодо забезпечення рівності процесуальних прав усіх учасників судового процесу перед законом і судом» ([№ 9197](#)) за основу. Прошу голосувати.

«За» – 242.

Рішення прийнято.

Законопроект прийнято за основу.

Наступні питання ратифікації. Ми домовлялися одне питання розглянути з обговоренням і потім кілька проголосувати без обговорення.

Отже, на ваш розгляд вноситься проект Закону «Про припинення дії Угоди між Україною та Республікою Білорусь про взаємне забезпечення захисту державних секретів» ([№ 0197](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою.

«За» – 229.

Рішення прийнято.

Запишіться, будь ласка, на виступи: два – за, два – проти.

Руцишин Ярослав Іванович, фракція «Голос». Будь ласка.

Соломія Бобровська.

БОБРОВСЬКА С.А., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Фракція «Голос». Шановні колеги, ви знаєте, у мене таке враження, що після 24 лютого ми

носимося з республікою білорусь як з писаною торбою, не можемо визначити, хто вона для нас – країна-терорист, держава-агресорка. Ніякого статусу, ніякого розуміння наших відносин надалі з присутністю там наших дипломатів і таке інше. Пора нам ставити крапку і зрозуміти, де в системі координат стосовно України республіка білорусь.

А ще мені дивно, що попри те, що і сухопутні війська, і сили спеціальних операцій республіки білорусь брали участь у вторгненні на територію України, ми чомусь про це забуваємо, дуже часто мовчимо, і, тим не менше, дозволяємо такі речі, не обговорюємо і не приймаємо жодних рішень щодо республіки білорусь.

Щодо цього проекту закону. Ще минулого року в мене було прохання до спікера, який мав доручення до голови Комітету з питань зовнішньої політики і міжнародного співробітництва з приводу ревізії всіх подібних угод, договорів, будь-яких інших документів, які нарешті потребують розірвання і дератифікації. Чомусь цього не було зроблено. Чомусь на 16 місяці війни в нас знову виникають подібні незакриті документи, які хвостом тягнуться один за одним.

Мені здається, що, мабуть, ще раз треба звернутися з проханням до спікера, до голови Комітету з питань зовнішньої політики і міжнародного співробітництва зробити ревізію цих документів, щоб ми з цією ганьбою – з білорусами і СНД – не соромилися до кінця нашої каденції.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Соломіє Анатоліївно.
Сергій Володимирович Власенко. Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Прошу передати слово Немирі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Немиря Григорій Михайлович. Будь ласка.

НЕМИРЯ Г.М. Колеги, я знову про те саме. Подивіться, за що ми зараз будемо голосувати, – за припинення дії Угоди між Україною і Республікою Білорусь про взаємне забезпечення захисту державних секретів. Тобто досі діє угода, за якою Україна захищає державні секрети білорусі, а білорусь захищає державні секрети України. Це на 17 місяці війни!

Ще раз нагадаю, що з березня минулого року Україна вийшла з близько 80 угод з російською федерацією, з 40 угод – з білоруссю. Хочу повторити те, що я говорив, і знову звертаюся до pana Голови Верховної Ради України, знаю, що він уже звертався до голови уряду, але вочевидь треба ще раз звернутися. Якщо ми такими темпами будемо виходити з угод з країною-агресором і з країнами, які допомагають країні-агресору, то для виходу з усіх угод з білоруссю знадобиться рік, з росією – п'ять років.

Тому, пане Голово, ще раз звертаюся, треба доручити голові уряду, щоб не було так, що Міністерство закордонних справ говорить: ми не можемо це робити, оскільки пропозицію про вихід або розірвання угод має подавати міністерство, яке ініціювало, наприклад, Мінекономіки або якесь інше міністерство, і умиває руки. Має бути чітка позиція, щоб достатньо оперативно були подані комплексні списки найбільш одіозних угод, щоб ми за одне чи два засідання нарешті вийшли, покинули це гальмо, яке нас все ще з'єднує з країною-агресором, з білоруссю в рамках СНД.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, як ви правильно сказали, я вже звертався, але ще раз звертаюся насамперед до комітету. Шановні колеги, включіть, будь ласка, питання парламентського контролю і налагодіть співпрацю з МЗС, щоб ми врешті-решт отримали цей перелік, про який говорили вже декілька місяців тому. Сьогодні на зустрічі з Прем'єр-міністром я також порушу це питання, щоб ми якнайшвидше отримали комплексний перелік відповідних угод, які потрібно денонсувати, і припинили будь-які відносини щодо цього напрямку.

Олексій Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Друзі, це просто неймовірно. Мало того, що ми півтора року повномасштабного вторгнення далі підтримуємо дипломатичні відносини з білоруссю, виявляється, у нас ще й досі діє Угода про взаємне забезпечення захисту державних секретів. Після того як з білорусі прийшли вбивати до нас, у Бучу, Ірпінь, Гостомель, після того як до нас звідти летять іранські дрони, російські ракети, ми бережемо державні секрети один одного. Ось у чому справа! Друзі, єдиний державний секрет – це те, що білорусь сьогодні окупована, а цей картопляний пюрер, фюрер Лукашенко – просто путінська маріонетка. Оце правда!

У Верховній Раді лежить проект постанови нашого міжфракційного депутатського об'єднання «За демократичну Білорусь», до складу якого входять представники всіх фракцій і груп, яким передбачається розірвати дипломатичні відносини з білоруссю, нарешті назвати речі своїми іменами, що білорусь окупована росією. А ми що, досі бережемо якісь державні секрети разом з ними. Там Лукашенко вже дає спеціальний оонівський статус Фірташу! Ви чули останні новини? Кому він наступному дасть? Медведчуку чи ще комусь? А ми все граємося в якісь ігри навколо цього недобатька. Та скільки це триватиме?

Друзі, звертаюся до вас: єдина угода, яка може бути у держави Україна і не з республікою білорусь, бо вона окупована, а з білоруським народом, – це як ми будемо разом вішати Лукашенка на стовпі і хто перший виб'є з-під нього табуретку. Лише таку єдину угоду ми можемо укласти між нами.

Друзі, білорусь має бути звільнена! Білорусь має бути демократичною! Україна має догнати Лукашенка і покарати цього покидька за все, що він зробив!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми обговорили всі питання, пов'язані з цим, переходимо до прийняття рішення. Я прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення. Усіх, хто має статус народного депутата України, я прошу спуститися в зал, усі, хто має статус члена уряду, залишитися в ложі уряду. Будь ласка, кожен має виконувати свою роботу.

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття проекту Закону «Про припинення дії Угоди між Україною та Республікою Білорусь про взаємне забезпечення захисту державних секретів» ([№ 0197](#)) за основу та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 279.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, далі – без обговорення. Будь ласка, не розходьтесь.

Наступний проект Закону «Про прийняття Протоколу про внесення змін до Марракеської угоди про заснування Світової організації торгівлі, Угода про субсидії у галузі рибальства» ([№ 0189](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про прийняття Протоколу про внесення змін до Марракеської угоди про заснування Світової організації торгівлі, Угода про субсидії у галузі рибальства» ([№ 0189](#)) за основу та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 274.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Наступний проект Закону «Про вихід з Угоди про державну соціальну допомогу членам сімей військовослужбовців, загиблих в Афганістані та інших державах, в яких велися бойові дії» ([№ 0190](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про вихід з Угоди про державну соціальну допомогу членам сімей військовослужбовців, загиблих в Афганістані та інших державах, в яких велися бойові дії» ([№ 0190](#)) за основу та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 266.

Рішення прийнято.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування» щодо врегулювання деяких питань здійснення державного забезпечення дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування при закінченні навчальних закладів» ([№ 9100](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення проекту закону № 9100 до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 284.

Рішення прийнято.

Рішення комітету таке: направити до головного комітету для підготовки на повторне перше читання. Саме таке рішення я поставлю на голосування в залі.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування» щодо врегулювання деяких питань здійснення державного забезпечення дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування при закінченні навчальних закладів» ([№ 9100](#)) до головного комітету для підготовки на повторне перше читання. Прошу голосувати.

«За» – 279.

Рішення прийнято.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо верифікації відомостей про пацієнтів» ([№ 9272](#)). Ми домовлялися, що голосуємо відразу.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо верифікації відомостей про пацієнтів» ([№ 9272](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 251.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Наступний законопроект – теж без обговорення. Це проект Закону «Про зупинення у відносинах України з Російською Федерацією та Республікою Білорусь дії Угоди про співробітництво в галузі трудової міграції та соціального захисту трудящих-мігрантів та Протоколу про внесення змін і доповнень до Угоди про співробітництво в галузі трудової міграції та соціального захисту трудящих-мігрантів від 15 квітня 1994 року» ([№ 0184](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про зупинення у відносинах України з Російською Федерацією та Республікою Білорусь дії Угоди про співробітництво в галузі трудової міграції та соціального захисту трудящих-мігрантів та Протоколу про внесення змін і доповнень до Угоди про співробітництво в галузі трудової міграції та соціального захисту трудящих-мігрантів від 15 квітня 1994 року» (№ 0184) за основу та в цілому з урахуванням пропозицій комітету та з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

Стоп, секунду! Покажіть, будь ласка, на екрані законопроект № 0184.

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття проекту закону № 0184 за основу та в цілому з урахуванням пропозицій комітету та необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 287.

Рішення прийнято.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо спрощення умов виробництва дистилятів суб'єктами малого підприємництва» ([№ 5762](#)) – теж без обговорення. Ніхто не наполягатиме на голосуванні поправок?

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо спрощення умов виробництва дистилятів суб'єктами малого підприємництва» (№ 5762) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 284.

Рішення прийнято.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про оборону України» щодо удосконалення процедур управління оборонними ресурсами» ([№ 8187](#)).

Ми домовлялися відвести 2 хвилини на виступ Ірини Фріз, і після цього голосуємо. Шановні колеги, не розходьтесь, через 2 хвилини голосуємо. Це військовий законопроект.

Будь ласка, пані Ірино.

ФРІЗ І.В. Дякую, пане Голово. Шановні колеги, ми розглядаємо законопроект, який має дуже красиву назву: «Про внесення змін до Закону України «Про оборону України» щодо удосконалення процедур управління оборонними ресурсами». Слід зазначити, що він був спрямований на

удосконалення нашого законодавства та приведення його у відповідність до вимог у тому числі натівських стандартів.

Хочу наголосити, що до другого читання законопроект, дійсно, набув більшої визначеності і щодо термінів, які туди закладено, і щодо процедур. Але разом з тим не усунуто колізії, завдяки якій ми даємо можливість Кабміну формувати політику у сфері управління оборонними ресурсами, що своєю чергою є порушенням чинного законодавства.

Так само ми даємо можливість Міністерству оборони координувати реалізацію політики, що також є нормою, яка вноситиме, скоріше, плутанину у правовідносини всіх суб'єктів, аніж визначеність.

З огляду на це я хотіла б закликати шановних колег все-таки готувати законопроекти, які реально нас наближатимуть на шляху євроатлантичної інтеграції до Альянсу, а не будуть, скоріше, концепцією, навіть не декларацією, яка містить загальні норми, але не вносить конкретизації для того, щоб нормотворчість була використана в повному обсязі.

«Європейська солідарність» закликає парламент готувати законопроекти, які реально наближатимуть нас до Альянсу, а не міститимуть декларативні, концептуальні норми.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про оборону України» щодо удосконалення процедур управління оборонними ресурсами» (№ 8187) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 279.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Наступне питання – теж без обговорення. Це проект Постанови «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про обрання голів, перших заступників, заступників голів, секретарів, членів комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання» ([№ 9360](#)).

Перепрошую, Геращенко, 2 хвилини. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги, безумовно, ми підтримаємо цей проект постанови, тому що кожен народний депутат має право працювати в тому комітеті, який він для себе обрав, і посилювати спроможність цих комітетів. Водночас якщо мова йде про опозицію, то для наших депутатів блокують наше абсолютно законне квотне право бути заступниками голів певних комітетів.

«Європейська солідарність», яка з великою повагою ставиться до нашого шановного колеги генерала Забродського, який сьогодні працює на захист країни, має тепер квоту першого заступника в Комітеті з питань національної безпеки, оборони та розвідки. Але чомусь цей комітет блокує право «Європейської солідарності» призначити нашого представника на посаду першого заступника голови комітету. Від нас там були достойні представники – і Андрій Парубій, і Ірина Фріз. Ми вимагаємо, щоб там на посаді першого заступника був наш представник.

Далі. Зверніть увагу, що в Україні немає свободи слова. Єдиний марафон, порушуючи розпорядження Голови Верховної Ради і постанови Верховної Ради України про єдину інформаційну політику, порушуючи всі регламенти (плювати вони хотіли на безпеку і Апарату Верховної Ради, і депутатів), може демонструвати буквально в прямому ефірі наше засідання, тільки-но свита з Офісу Президента вийшла з приміщення Верховної Ради, а депутатам за це намагаються внести регламентні покарання. Як тільки Олексій Гончаренко безкоштовно для бюджетного процесу виставляє інформацію про Верховну Раду, його за це б'ють по руках. А чому? Тому що в нас і досі Комітет з питань свободи слова очолює представник ОПЗЖ.

Ми вимагаємо внести на голосування і ліквідувати взагалі цю посаду, тому що вона на сьогодні не захищає ніякої свободи слова, або призначити на посаду голови комітету людину, яка захищатиме свободу слова, і це представник «Європейської солідарності» Вікторія Сюмар.

Ми вимагаємо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Ірино, за що ви Олексія б'єте по руках? Ну, що ви! У вас якісь такі дивні відносини у фракції. Ми ж прийняли Стамбульську конвенцію заради цього.

Ідемо далі. Шановні колеги, будь ласка, займіть свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про обрання голів, перших заступників, заступників голів, секретарів, членів комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання» (№ 9360) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 267.

Рішення прийнято.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо вдосконалення законодавства у сфері міграції» ([№ 4411](#)).

У нас була домовленість, що Михайло Михайлович Цимбалюк виступить 3 хвилини, і після цього голосуємо.

Будь ласка, Михайле Михайловичу.

ЦИМБАЛЮК М.М. Дякую. «Батьківщина». Шановний пане Голово, шановна президіє, шановні народні депутати, цей законопроект є похідним від законопроекту [№ 4412](#), який ми вже прийняли. Основна проблема в тому, що після першого читання була спроба доповнити КУпАП новою статтею, якою передбачити новий склад адміністративного правопорушення, а саме: злісна непокора законному розпорядженню чи вимозі посадової особи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах міграції, імміграції та еміграції. Тобто представникам Державної міграційної служби. Але в комітеті вдалося до другого читання цю норму удосконалити, і вона вилілася, як кажуть, у статтю іншого змісту, яка відповідає нормотворчості, через те набуває зовсім іншого, правильного змісту.

Якщо говорити в цілому про законопроект, то він, звичайно, потрібний, щоб був реалізований попередньо прийнятий нами закон (проект № 4412). Законопроект отримав схвальну підтримку і Ради національної безпеки і оборони, і Міністерства внутрішніх справ, яке згідно з чинним законодавством реалізує державну політику у сфері еміграції та імміграції, а також наших наукових установ, зокрема Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького, Національної академії внутрішніх справ тощо.

Зважаючи на викладене, пропоную прийняти законопроект № 4411 у другому читанні та в цілому, і тоді Міністерство внутрішніх справ і Кабінет Міністрів зможуть достойно реалізовувати державну політику у сфері еміграції та імміграції.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення. Прошу підготуватися до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо вдосконалення законодавства у сфері міграції» (№ 4411) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 262.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до Кримінального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо удосконалення положень чинного законодавства в частині кримінальної відповідальності за скоєння військових кримінальних правопорушень, пов'язаних із порушеннями правил

експлуатації бойових чи спеціальних машин, виконання польотів чи підготовки до них, кораблеводіння» ([№ 9325](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього питання до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 258.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 222.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ми домовлялися, що це питання розглядатиметься з обговоренням.

Запрошується до слова Устінова Олександра Юрїївна як ініціатор законопроекту. Будь ласка.

УСТІНОВА О.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги! Це дуже простий законопроект, і ви будете здивовані, про що. Ви знаєте, що вже майже півтора року йде війна, а досі не виписані правила польотів у воєнний час, коли пілот порушує правила польотів, які існують для цивільної авіації. Наведу приклад. Якщо гелікоптер летить на висоті не 9 метрів, а 3 метри, тому що йому треба сховатися від ППО, від ворогів, і якщо з ним щось станеться, пілота посадять мінімум на п'ять років, а максимум на 15. Це несправедливість, яка колись була закладена в нашому Кримінальному кодексі, яку потрібно виправити, тому що, на жаль, проти наших пілотів, які зараз захищають небо України, які гинуть, ДБР відкриває кримінальні провадження, бо змушене це робити відповідно до нашого чинного законодавства.

Законопроектом пропонується розширити види відповідальності. Ми не декриміналізуємо цю статтю, але даємо можливість не притягувати людей до відповідальності, скажу простими словами, не садити їх на строк від п'яти до 15 років, а це буде умовний вид дисциплінарної відповідальності, коли вони залишатимуться на службі. Це стосується не лише пілотів гелікоптерів, а й пілотів винищувачів, тому що вони передусім мають зараз думати не про те, щоб виконати умови, які існують для цивільної авіації, а щоб захистити Україну і врятувати своє життя й екіпажу.

Тому я дуже прошу підтримати цей законопроект. На його прийняття чекають усі, хто захищає нас і наше небо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександро Юрїївно.
Сергій Костянтинівч Іонушас. Будь ласка.

ІОНУШАС С.К., голова Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Комітет з питань правоохоронної діяльності на своєму засіданні підтримав законопроект № 9325, розглянувши детально пропозиції нашої колеги Олександри Устінової. Хочу зазначити, що цей законопроект не лише підтриманий комітетом, а й нашими Збройними Силами і Міністерством оборони, у нас є офіційний лист.

Тож, шановні колеги, пропоную підтримати законопроект за основу, і ми разом з вами доопрацюємо його до другого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Бобровська Соломія Анатоліївна, фракція «Голос». Будь ласка.

БОБРОВСЬКА С.А. Прошу передати слово Устінової Олександрі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександра Устінова. Будь ласка.

УСТІНОВА О.Ю. Не буду забирати ваш час. Думаю, що в цьому залі не знайдеться людини, яка не підтримає захисників нашого неба і не проголосує за цей законопроект, і дуже сподіваюся, що до другого читання не буде 3 мільйони поправок стосовно чогось іншого, крім наших пілотів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Далі Камельчук Юрій Олександрович передає слово Бакумову Олександрі Сергійовичу. Будь ласка.

БАКУМОВ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 173, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Я також хочу підтримати цей законопроект як один із його співавторів. Ми разом з Олександрою Юрївною працювали над ним. Була величезна дискусія з командуванням Збройних Сил України, Повітряних Сил України, Державним бюро розслідувань, Офісом Генерального прокурора. Ми намагалися запропонувати саме ту конструкцію в Кримінальному кодексі, яка не декриміналізує кримінальне покарання за порушення правил володіння або експлуатацію машин, правил польотів тощо, однак врахує ті умови, в яких наші пілоти на винищувачах, на гелікоптерах виконують свої бойові завдання. Попередня доповідачка вказала, що, на превеликий жаль, у нас, дійсно, немає правил польотів саме у воєнний час, і за фактом пілоти їх порушують, тому що є бойові завдання в умовах воєнного стану.

Шановні колеги, тут трохи розширюється дискреція суду, який зможе обирати більше видів покарання. Зокрема передбачається службове обмеження, тримання у дисциплінарному батальйоні, а також і обмеження, і позбавлення волі. Однак суд має враховувати всі ці обставини залежно від того, де той чи інший випадок був реалізований.

Я прошу кожного з вас проголосувати за, тому що це підтримка наших Повітряних Сил, наших пілотів.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко Сергій Володимирович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Прошу передати слово Михайлу Михайловичу Цимбалюку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Цимбалюк Михайло Михайлович. Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. «Батьківщина». Дякую Сергію Власенку за передане слово. Шановний головуєчий, шановна президіє, шановні народні депутати, я погоджуюся з авторами і промовцями, що тут потрібно менше обговорювати, прийняти в першому читанні і доопрацювати, щоб не лише пілоти, а й військові, які керують і бойовими машинами, і кораблями, були під захистом держави.

Режим воєнного стану ставить зовсім інші умови, з якими до цього не стикалися ані Збройні Сили України, ані система державного управління України. Такий закон потрібний, він на часі. Законопроект треба доопрацювати і прийняти, щоб і Збройні Сили України, і правоохоронна система в державі працювали синхронно, розуміючи реалії життя й усвідомлюючи небезпеки. Сьогодні на першому місці – перемога, а закон під час воєнного стану теж має враховувати реальні обставини.

Фракція «Батьківщина» голосуватиме за й обіцяє подати невелику кількість суттєвих поправок.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Гончаренко, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. «Європейська солідарність». Друзі, безумовно, треба приймати цей законопроект. Закликаю всіх проголосувати, тому що тут, на цьому місці, стояв наш льотчик-герой Вадим Ворошилов, позивний «Karaya», який 12 жовтня минулого року на Вінниччині збив п'ять дронів, потім відвів свій літак-винищувач від міста і катапультивався. А при цьому в українському

законодавстві встановлено надзорстке покарання і надзорсткий підхід до тих, які втратять бойову техніку, але під час війни це абсолютно можливо.

Тож ми повинні зберегти життя наших героїв, життя наших пілотів, життя наших військових. Техніка, безумовно, є другорядною. Ми маємо гуманізувати наше законодавство, враховувати всі обставини, які виникають під час бойових дій, щоб над нашими пілотами і не лише над ними не висів дамоклів меч покарання невідомо за що.

Це взагалі дуже серйозне питання. Друзі, ми повинні дивитися, як можемо допомогти нашим військовослужбовцям, щоб вони не потрапили під жорна, щоб не вийшло так, що сьогодні вони герої, а завтра, після війни, їх будуть доганяти за відповідними статтями Кримінального кодексу чи чогось подібного.

Тож наше завдання приймати такі закони, протягувати руку, допомагати. Це і є наша робота як законодавців. Взагалі, я вважаю, що день, коли Верховна Рада не прийняла закону щодо підтримки військовослужбовців, – це просто день, в який ми могли і не збиратися.

Це важливий законопроект, усіх закликаю за нього проголосувати, доопрацювати і ввести в дію.

Слава Збройним Силам України!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ще виступить Арешонков Володимир Юрійович, і після цього голосуємо. Підготуйтеся до прийняття рішення.

Будь ласка, Володимире Юрійовичу.

АРЕШОНКОВ В.Ю. Шановний пане Голово, шановні колеги, це саме той випадок, коли надзвичайно вдумливо попрацював не лише Комітет з питань правоохоронної діяльності, а й ряд колег з різних фракцій і груп, тому що мова йде про надзвичайно чутливу тему відповідальності військовослужбовців, цивільних осіб у питаннях, пов'язаних з ефективним використанням спеціальної дороговартісної техніки під час війни або воєнних дій, у тому числі її зберігання.

Ми уважно підійшли до того, яким чином оцінити таку відповідальність, і, на мою думку, законопроект виглядає надзвичайно правильно і збалансовано. Депутатська група «Довіра» голосуватиме за нього і закликає всіх інших колег підтримати законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього дуже важливого законопроекту. Будь ласка, підготуйтеся до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Кримінального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо вдосконалення положень чинного законодавства в частині кримінальної відповідальності за скоєння військових кримінальних правопорушень, пов'язаних із порушенням правил експлуатації бойових чи

спеціальних машин, виконання польотів чи підготовки до них, кораблеволодіння» ([№ 9325](#)) за основу. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 261.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, наступний проект Закону «Про створення парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення «Межигір'я» ([№ 9354](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього питання до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 255.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 221.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, будемо розглядати з обговореннями чи можемо голосувати? З обговоренням.

Тоді прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Ірина Володимирівна Геращенко. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги, я хочу долучитися до анонсованого Президентом Зеленським загальноукраїнського обговорення Української доктрини. Це дуже важливо, щоб Україна стала членом ЄС і НАТО. Але для цього не лише наші Збройні Сили мають героїчно захищати країну, демонструючи найвищі стандарти, а й ми маємо робити успіхи в захисті нашої екології, створювати нові парки, і, безумовно, боротися з корупцією.

Парк «Межигір'я» – це пам'ятник корупції, але скоро туди доведеться везти скульптуру воскового Януковича як нагадування новій владі, що сьогодні відбувається з корупцією.

Я хочу звернутися до голови партії «Слуга народу» і запитати: як вам узагалі пан Трубіцин, який якимось чином втік з України за допомогою наших силових структур і ви його просто виключили з партії і з фракції? То починайте включати імперативний мандат, виключаючи всіх покидьків з наших місцевих органів влади.

Скажіть, будь ласка, як таке відбувається, що сьогодні в нас корупція пронизує міністерства і відомства, що уже на міжнародних конференціях... Керівництво парламенту (туди, щоправда, не включили представників «Європейської солідарності») тільки-но повернулося з Лондона. І знаю, що на кожній панелі говорили одне: героїчні Збройні Сили, героїчний український народ, але треба бороти корупцію.

Учора Президент сказав дуже багато важливих слів, але чомусь не згадав корупцію, яка ще в 2019 році так заважала країні. Сьогодні він зустрічається з бізнесом, який говорить, що Янукович відпочиває порівняно з цими новими молодими корупціонерами, які запакувалися навіть під час війни, – усі ці військкоми, усі ці покидьки, які потім тікають з країни.

Тому за «Межигір'я» ми будемо голосувати, але давайте разом зробимо все, щоб подолати корупцію в Україні. Інакше...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Єдине уточнення, Ірино Володимирівно: представник вашої фракції Алексєєв був включений до поїздки, але не поїхав. Я не знав, що Алексєєва ви вже виключили з фракції.

Далі – Літвінов Олександр Миколайович. Я так розумію, він передає слово Бондаренку.

ЛІТВІНОВ О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 178, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Так, передаю слово Бондаренку Олегу Володимировичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бондаренко. Будь ласка.

БОНДАРЕНКО О.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Комітет з питань екологічної політики і природокористування розглянув проект Закону «Про створення парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення «Межигір'я» і рекомендував у своєму рішенні Верховній Раді прийняти його за основу та в цілому.

Законопроектом передбачено: створити на території Вишгородського району Київської області парк-пам'ятку за рахунок земель державної власності, що надаються йому в постійне користування; утворити спеціальну адміністрацію парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення «Межигір'я» і затвердити положення, що має забезпечити Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів.

Шановні колеги, ми маємо врешті-решт прийняти законопроект і визначитися щодо правового статусу цього об'єкта загальнодержавного значення. Ми маємо остаточно передати цей об'єкт до державної власності, маємо розірвати і правовий зв'язок, і наслідковий зв'язок, і взагалі забути, викреслити прізвище Януковича з нашої історії. Прийняття цього законопроекту буде одним з кроків до цього.

Прошу підтримати законопроект і прийняти його в першому і другому читаннях та в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Клименко Юлія Леонідівна, фракція «Голос».
Будь ласка.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Прошу передати слово Василенко Лесі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Леся Василенко. Будь ласка.

ВАСИЛЕНКО Л.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Дякую. Колеги, законопроект № 9354 є лише трохи кращою версією його попередньої редакції (проект [№ 8341](#)). Є суттєві зауваження екологічної спільноти до цього законопроекту, які я хочу озвучити.

Стаття 37 Закону України «Про природно-заповідний фонд України» дає визначення парків-пам'яток садово-паркового мистецтва як найбільш визначних та цінних зразків паркового будівництва, які зберігають у тому числі в естетичних та наукових цілях.

«Межигір'я» – апріорі не відповідає цьому визначенню, максимум – це пам'ятка жлобству і корупції, і це цитата, з якою я цілком погоджуюся.

Якщо, дійсно, стоїть мета захистити екосистему та мережу біорізноманіття, яка сформувалася на території «Межигір'я», то для цього в законі є чинні механізми. Можна створити національний парк на цій території. Національні парки створюються указом Президента, тож механізми, інструменти для цього є, але чомусь це не робиться.

Далі. У законопроекті вказано, що на його реалізацію потрібно 69 мільйонів гривень. Звідки ця сума, теж незрозуміло.

На сьогодні в «Межигір'я» 52 мільйони гривень боргу плюс більше 13 мільйонів гривень на рік потрібно лише на електроенергію для цього парку, для цієї структури.

Тому на сьогодні я не бачу можливості підтримувати цей такий дуже точковий і політичний, і аж ніяк не екологічний механізм. Прошу утриматися.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завершальний виступ – Сергій Володимирович Власенко. Я так розумію, йому слово передає Іван Григорович, так?

Шановні колеги, після цього голосуємо.

Будь ласка, Сергію Володимировичу.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, шановний пане Голово. «Батьківщина» підтримує перетворення «Межигір'я» на парк-пам'ятку садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення. Але я погоджуюся з тими колегами, які говорили, що «Межигір'я» – це не про парк. «Межигір'я» – це про тотальну корупцію, яка існувала в Україні. Колеги згадували і говорили, що там треба

поставити якийсь пам'ятник Януковичу, але я радив би поряд поставити ще й пам'ятник Ющенку.

Хочу нагадати, що насправді «Межигір'я» Януковичу передавав такий собі забутий політик Віктор Андрійович Ющенко в 2007 році, і, до речі, саме за це керуючий ДУС за часів Ющенка пан Тарасюк уклав угоду зі слідством і отримав умовний строк. Саме за передачу «Межигір'я» Януковичу. «Межигір'я» Януковичу передавалося після парламентських виборів 2007 року, коли вже було зрозуміло, що уряду Януковича капець, що буде інша влада, і Ющенко перед тим, як передати всю країну Януковичу в 2010 році, вирішив подарувати йому в 2007 році «Межигір'я», підписавши відповідні документи.

У мене просте запитання: де кримінальна справа проти злочинця Віктора Андрійовича Ющенка? Ця справа була порушена декілька років тому, але чомусь десь заховалася, зникла. Де оцінка цьому політику? Зараз вона не надається, навпаки, його чомусь періодично витягують у телевизор і починають розповідати, що це найкращий український Президент. Це не найкращий український Президент, а корупціонер, який передав «Межигір'я» Януковичу. І поряд з прізвищем «Янукович» у «Межигір'ї» повинно бути написано великими літерами «Ющенко» і підкреслено два рази, щоб такі речі ніколи не траплялися.

Прошу вважати цей виступ депутатським зверненням до правоохоронних органів щодо порушення кримінальної справи проти Віктора Андрійовича Ющенка за «Межигір'я».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ось чого не очікував, що і Ющенко навіть згадаємо!

Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення. Пропозиція комітету – прийняти за основу і в цілому (*Шум у залі*). Не підтримується? Олеже Володимировичу, ставимо лише за основу? Давайте запитавмо.

Шановні колеги, можемо прийняти законопроект за основу і в цілому? Сергію, можемо за основу і в цілому? Лише за основу? Ви не заперечуєте? «Голос» – лише за основу, я правильно розумію? Добре. «Європейська солідарність» – теж лише за основу? Добре.

Тоді приймаємо лише за основу.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про створення парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення «Межигір'я» ([№ 9354](#)) за основу. Прошу голосувати.

«За» – 243.

Рішення прийнято.

Олег Володимирович Бондаренко просить скоротити строки підготовки проекту до другого читання.

Тому я ставлю на голосування пропозицію про скорочення строків подачі пропозицій і поправок для підготовки до другого читання законопроекту № 9354. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 219.

Рішення не прийнято.

Ну, як сталося. Проголосували 219 депутатів за. Тому готуємо до другого читання без скорочення строків.

Наступний проект Закону «Про внесення зміни до статті 10 Закону України «Про музеї та музейну справу» щодо порядку подальшого використання музейних зібрань у разі реорганізації музеїв» ([№ 9129](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього питання до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 246.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 220.

Рішення прийнято.

Колеги, є необхідність обговорювати? (*Шум у залі*). Крім «Європейської солідарності», хтось братиме участь в обговоренні?

Отже, виступ від фракції «Європейська солідарність», 2 хвилини, і голосуємо. Хто виступатиме?

Княжицький. Будь ласка.

Шановні колеги, через 2 хвилини голосуємо (*Шум у залі*).

Якщо ще хтось виступатиме, тоді записуйтеся, друзі.

Прошу записатися на виступи: два – за, два – проти. Будь ласка. Але ви підходьте, якщо ваші запишуться, ви просто перший виступите.

Климпуш-Цинцадзе передає слово Княжицькому. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Шановні колеги, цей проект достатньо простий. У ньому пропонується уточнити норму Закону «Про музеї та музейну справу» і передбачити, що в разі реорганізації (злиття, приєднання, виділення, перетворення) музеїв, що засновані на державній і комунальній формі власності, порядок подальшого використання їх музейних зібрань визначається за погодженням з Мінкультом. Очевидно, його варто підтримати. Його прийняття допоможе попередити випадки руйнування чи зникнення музейного фонду.

Але я хотів би порушити інше питання – про цілісну державну політику збереження культурних цінностей музейного фонду, враховуючи шкоду, якої зазнає ця сфера у зв'язку з російською агресією. Колеги, нам давно потрібно запросити сюди міністрів, зокрема міністра культури.

Чи знаєте ви, скільки українських музеїв зруйновано під час російської агресії? Скільки українських полотен і прикладів мистецтва було вивезено в росію або вкрадено з України? Скільки скіфських курганів біля Нікополя зруйновано? Повірте, це десятки. Там вкрадені українські державні цінності на мільйони доларів.

Якщо говорити про культурну політику, то ми сьогодні торкалися питання церкви. Російська церква продовжує діяти в Україні, узурпуючи наші лаври – і Києво-Печерську, і Почаївську. Ми бачили жахливий висновок Венеційської комісії щодо Закону «Про національні меншини (спільноти) в Україні». Наша держава, яка була представлена там службою з питань національностей, фактично бездіяла і ніяк не протидіє атакам зі сторони Угорщини та інших наших ворогів. Ми обов'язково повинні змінити культурну політику.

Культурна політика – це частина нашої безпеки. З цього приводу нам треба провести нормальні слухання в цьому залі, заслухати міністра культури, тому що після нашої перемоги виявиться, що всі наші надбання будуть зруйновані не лише агресорами, а й нами через нашу жахливу байдужість. І нічого нам буде берегти.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наливайченко передає слово Сергію Миколайовичу Євтушку. Будь ласка.

ЄВТУШОК С.М. Дякую, пане Голово. Фракція «Батьківщина», Рівненщина. Щодо законопроекту. Він абсолютно позитивний з огляду на те, що наші управлінці-умільці вигадали, крім ліквідації, ряд інших синонімів у вигляді реорганізації, оптимізації, злиття, приєднання і всього іншого. Щоб такого не відбувалося з нашими музеями, щоб не розкрадалися землі біля музеїв, цей законопроект передбачає внесення змін до статті 10 Закону України «Про музеї та музейну справу». Саме всі ті норми, про які я казав, щодо злиття, приєднання, оптимізації теж є в переліку, які забороняють проводити такі рішення.

Я хочу просто пригадати зараз, шановні колеги, події щодо наших цінностей, музейних експонатів, які відбулися зовсім недавно. Дев'ятого червня цього року після майже 10 років Верховний суд Нідерландів зобов'язав повернути скіфське золото Україні. Честь і хвала Верховному суду Нідерландів.

Другий кричущий момент, про який я хочу сказати. У результаті домовленостей під час візиту в Україну в лютому 2023 року міністерки культури Франції Ріми Абдул Малак на початку травня цього року Лувр узяв на збереження 16 українських творів мистецтва, щоб захистити їх від війни. Наші партнери зобов'язуються так чи інакше зберігати у своїх музеях, зокрема у Луврі, музейні експонати, які були зібрані в Україні і були українськими. Російська федерація намагається їх всіляко викрасти і вивезти. Власне, діють як варвари.

Тож ми підтримуємо даний законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Нестор Іванович Шуфрич. Будь ласка.

Це завершальний виступ.

Після цього голосуємо, шановні колеги.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую. Шановні колеги, обговорюючи цей законопроект, я в цьому абсолютно переконаний, ми маємо виходити з одного – зі збереження культурних та історичних цінностей, які зберігаються в наших музеях. Заради цього ми маємо не витратити часу, а якомога швидше голосувати, тому що попри всю мою пошану до музейної справи, я абсолютно переконаний, у нас є ще інші важливі питання.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього питання. Переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення зміни до статті 10 Закону України «Про музеї та музейну справу» щодо порядку подальшого використання музейних зібрань у разі реорганізації музеїв» ([№ 9129](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 247.

Рішення прийнято.

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Давайте приймати в цілому!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Секунду, я зараз запитую.

Колеги, ви не проти прийняти в цілому? Можемо голосувати в цілому?

Ставлю на голосування цю пропозицію. У рішенні комітету її немає, але я ставлю. Комітет не проти? Ірино Мирославівно, ви... *(Шум у залі)*. Там треба доопрацювання? Перепрошую, комітет каже, що треба доопрацювати.

Давайте, може, скоротимо строки, щоб вони швидше доопрацювали? Я бачу, ви проголосували за доопрацювання положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України, тож розумію, що там треба щось доопрацювати.

Ставлю на голосування пропозицію про скорочення строків підготовки до другого читання законопроекту № 9129. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 249.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обов'язкової реєстрації та використання електронних кабінетів в Єдиній судовій інформаційно-телекомунікаційній системі представниками

правничих професій, юридичними особами та фізичними особами – підприємцями» ([№ 7574-д](#)).

Ми домовлялися, що виступить Власенко, 3 хвилини, і після цього голосуємо.

Будь ласка, Сергію Володимировичу.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане головуючий. Фракція «Батьківщина» має системне бачення, як повинна проводитися судова реформа в країні. Ми вважаємо, що застосування електронних кабінетів у такому вигляді, як воно відбувається зараз, а саме примусовим способом, є неприйнятним, тим більше під час війни, тим більше, коли в нас ідуть обстріли території, тим більше, коли є проблеми з Інтернетом у країні.

Ми вважаємо, що в такій ситуації неможливо передчасно вводити обов'язок певних суб'єктів реєструватися в електронних кабінетах і далі спілкуватися з судом лише в межах електронних кабінетів. Тобто принаймні це буде обов'язок суду так робити. Так, сторона може посилати документи і письмово, але суд буде з нею комунікувати лише в електронних кабінетах.

Ми вважаємо цілком правильною позицію профільного комітету, яка була прийнята за наполяганням фракції «Батьківщина», а саме виключення фізичних осіб – підприємців із переліку суб'єктів, для яких обов'язкове запровадження комунікації з судом за допомогою електронних кабінетів. Ми вважаємо, що це абсолютно неправильно. На тлі прийняття проекту закону [№ 8401](#), на тлі інших питань, які ускладнюють життя підприємців, сьогодні не можна зобов'язувати фізичних осіб – підприємців спілкуватися із судом виключно в електронному вигляді. Це означатиме, що будь-який судовий документ, будь-яка судова повістка... Так, у цьому законопроекті мова не йде про кримінальні провадження, але передбачається, що спори і судові комунікації в інших судових юрисдикціях відбуватимуться лише в електронному вигляді з боку суду.

Фракція «Батьківщина» вважає, що такий обов'язок електронної комунікації з судом повинен найперше бути застосованим до державних органів, до органів місцевого самоврядування. Тут немає жодних проблем. Все, що пов'язано з державою, комунікує з іншим державним органом – судовим в електронному вигляді. А все інше повинно відбуватися в добровільному порядку, і лише у випадку, коли особа, учасник судового процесу, написала про це відповідну заяву до суду. Якщо такої заяви немає, на наш погляд, комунікація повинна відбуватися у звичайному вигляді – паперовому.

Я ще раз підкреслюю, фракція «Батьківщина» вважає це неприйнятним, тим більше під час війни, тим більше під час обстрілів, тим більше в той час, коли в нас руйнуються об'єкти критичної інфраструктури, включаючи об'єкти, які забезпечують Інтернет на території України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, я бачу в таблиці, що там врахована і поправка, яка міняє назву цього проекту закону. Але я ставлю на голосування з тією назвою, яка є, а змінами внесуть нову назву.

Шановні колеги, будь ласка, підготуйтеся до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обов'язкової реєстрації та використання електронних кабінетів в Єдиній судовій інформаційно-телекомунікаційній системі представниками правничих професій, юридичними особами та фізичними особами – підприємцями» (№ 7574-д) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 226.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Покажіть по фракціях і групах. Дякую.

Ідемо далі. Наступний проект Закону «Про внесення зміни до розділу XV «Прикінцеві положення» Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» щодо джерел оплати послуг з доставки пенсій та виплати допомоги на поховання» ([№ 9078](#)). Ми домовилися голосувати його без обговорення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення зміни до розділу XV «Прикінцеві положення» Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» щодо джерел оплати послуг з доставки пенсій та виплати допомоги на поховання» (№ 9078) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 249.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» щодо спрощення процедури присвоєння статусу ветерана» ([№ 9141](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього питання до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 245.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 220.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, є необхідність обговорювати чи можемо прийняти? Є.

Тоді ті фракції, які бажають, запишіться на виступи: два – за, два – проти.

Степан Іванович Кубів. Будь ласка.

КУБІВ С.І. Шановний пане Голово, прошу передати слово пані Софії Федині.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Софія Романівна Федина. Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р. На сьогоднішньому етапі 51 відсоток ветеранів мають проблеми з оформленням УБД, оскільки переважно отримують відмову в оформленні довідок. Проблеми полягають у тому, що на рівні частини вони не можуть отримати відповідних документів, зокрема тих, які дають право на одноразову допомогу, не можуть пройти ВЛК, немає визначених термінів надання довідок, військовослужбовці дезорієнтовані і не знають, що робити, велика частка безпідставних відмов і довідки відмінні від зразка.

Ці проблеми треба розв'язувати, але головне питання полягає в тому, чи даний законопроект дає змогу це зробити. На жаль, Міністерство оборони, Міністерство у справах ветеранів, Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України наголошують, що в ньому немає норм для достатнього вирішення питання. Навпаки, законопроект у тій формі, в якій він виписаний, створює додаткові перепони. Наприклад, він бюрократизує процес і подовжує терміни можливого надання довідок, у ньому спостерігається невизначеність термінів і розпорошення правових норм. На нашу думку, можна було б вирішити питання з довідками, як пропонує ГНЕУ, через автоматичне надання довідок без звернення військовослужбовця чи родичів загиблого.

Тому на даному етапі «Європейська солідарність» утримається під час прийняття рішення щодо цього законопроекту. Маємо надію, що до другого читання він буде фахово доопрацьований, і тоді ми, звісно, за нього проголосуємо. Адже вирішення питання надання УБД військовослужбовцям критично важливе, і ми такі речі завжди підтримуємо.

Ще один момент. Буквально минулого тижня до мене звернулися бійці підрозділу з передової, які знаходяться там півтора року. Вони півтора року не можуть отримати довідок. Тож давайте активно доопрацюємо і зробимо все можливе, щоб полегшити життя військовослужбовцям.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Швачку Антону Олексійовичу, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка.

ШВАЧКО А.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Єгору Чернєву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Єгор Чернєв. Будь ласка.

ЧЕРНЄВ Є.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, колеги! Я є автором цього законопроекту і розповім, про що він. Насправді все дуже просто. Дійсно, проблема ненадання статусу учасника бойових дій наразі існує. Можу навести вам одну цифру: з 24 лютого по сьогодні видано посвідчень про статус учасника бойових дій лише 8 тисячам бійців. Тому коли ми реєстрували цей законопроект, то разом з Міністерством оборони, з Міністерством у справах ветеранів опрацьовували також і інші шляхи розв'язання цієї проблеми.

Дійсно, такий закон не розв'яже всіх проблем. Паралельно йде робота, щоб максимально цифровізувати цей процес, щоб людина не збирала папірці, які вона вже надавала державі. Ми в цьому законопроекті зобов'язуємо державу не вимагати від людей ті документи, які вона вже від них має: ІНН, паспортні дані тощо. Якщо держава вже має, то навіщо витребувати їх у військовослужбовця, який знаходиться в зоні бойових дій? Йому потрібно їхати за цими довідками, знову надавати ці папірці державі, яка все це має.

Власне, законопроект про те, щоб зобов'язати державу не витребувати документів, які в неї вже є, тим самим спростити процес отримання цього статусу і не ганяти наших військовослужбовців по кабінетах.

Прошу підтримати законопроект у першому читанні. Ми доопрацюємо його до другого читання. Так, є над чим працювати, але давайте запустимо цей процес.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шуфрич Нестор Іванович, група «Платформа за життя та мир». Будь ласка.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую. Прошу передати слово народному депутату Павленку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павленко Юрій Олексійович.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановний пане Голово, шановні колеги, ми, без сумніву, підтримуємо даний законопроект, бо, дійсно, ті процедури, з якими сьогодні стикається військовослужбовець – людина, яка отримала поранення,

оформляє статус учасника бойових дій, є принизливими стосовно наших захисників.

На жаль, майже півтора року триває війна, а від профільних міністерств ми не бачимо якісних законодавчих ініціатив, які спростили б процедури, захистили б українського військовослужбовця часто від свавілля, нерозуміння або непрофесіоналізму на тому чи іншому рівні органів державної влади чи конкретних чиновників і посадовців.

Але я дякую колегам народним депутатам України, які взяли на себе цю ініціативу. Хоча, як кажуть, проект розроблено у співпраці з міністерствами, але пакетів законопроектів щодо комплексного підходу стосовно захисту ветерана, інваліда, учасника бойових дій, на жаль, від профільних міністерств немає ані щодо реабілітації, ані щодо надання відповідної допомоги не лише їм, а й їхнім сім'ям.

Тому вкотре, користуючись нагодою, звертаюся до шановних урядовців, профільних міністерств: не сидіть, не чекайте, готуйте законодавчі ініціативи, працюйте спільно з народними депутатами. Ми готові активно включатися в цю роботу, щоб максимально допомогти захистити тили для наших військовослужбовців, які сьогодні на фронті, щоб вони відчували, що держава, Верховна Рада, кожне міністерство – за них, а не чекають якихось активних дій від них або ж, навпаки, принижують їхню честь і гідність.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Цимбалюк Михайло Михайлович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. «Батьківщина». Шановний головуючий, шановна президіє, шановні народні депутати, я погоджуюся з колегами, що це мала б бути ініціатива Міністерства у справах ветеранів. Ми не дочекалися від них протягом уже більше року пропозицій щодо удосконалення процедури отримання статусу учасника бойових дій. Я вдячний авторам, бо насправді це спроба спростити життя людям, які сьогодні на передовій, демобілізовані та мають поранення, які не можуть отримати статус учасника бойових дій, тому їхні родини не можуть законно скористатися пільгами, що передбачені законом.

Тож є над чим працювати, але закладена, як на мене, позитивна ідея, щоб від людини, яка звернулася до комісії, було єдине – звернення. Крапка. Решту має робити уповноважений державою орган. Тож я погоджуюся з паном Черневим, що все-таки ідея позитивна.

До другого читання законопроект однозначно треба удосконалювати. Узагалі, щоб усе відбувалося без участі людини, посадовці повинні мати (і на сьогодні вже мають) частину повноважень, які, можливо, потрібно розширити, щоб усе відбувалося автоматизовано, цивілізовано. Для цього на сьогодні є всі технічні можливості.

Після прийняття проекту в першому читанні ми доопрацюємо його до другого, і коли він стане законом, це означатиме, що Верховна Рада має політичну волю, щоб таким чином продемонструвати не на словах, а на далі підтримку учасників бойових дій.

Слава Збройним Силам! Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Артем Дмитрук. Це завершальний виступ. Після цього переходимо до прийняття рішення.

Будь ласка, пане Артеме.

ДМИТРУК А.Г., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 133, Одеська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, шановний пане Голово, шановні громадяни України! Виходячи з численних звернень громадян та скарг військовослужбовців щодо реальних проблем з отриманням статусу учасника бойових дій або статусу особи з інвалідністю внаслідок війни, цей законопроект є дуже актуальним. Півтора року триває повномасштабна війна, а наші захисники та їхні родини опиняються один на один з проблемою збору численних довідок та інших документів, щоб подати їх на необхідний статус та отримати грошовому допомогу.

Настав час повернути справедливість. Наголошую, держава гарантує соціальний захист конкретним категоріям осіб. У такому разі вона сама має витребувати у компетентних органів документи для прийняття рішення та оформлення, якщо така документація не була надана самим громадянином.

Депутатська група «Відновлення України» закликає проявити максимальну консолідацію щодо цього законопроекту та підтримати його.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, всі висловилися. Запрошую до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» щодо спрощення процедури присвоєння статусу ветерана» ([№ 9141](#)) за основу. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 254.

Рішення прийнято.

Законопроект прийнято за основу.

Шановні колеги, наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення правового регулювання праввідносин, пов'язаних з призначенням, отриманням одноразової грошової допомоги та наданням пільг деяким категоріям осіб» ([№ 9226](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього питання до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

«За» – 256.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 219.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, можемо голосувати без обговорення?

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення правового регулювання правовідносин, пов'язаних з призначенням, отриманням одноразової грошової допомоги та наданням пільг деяким категоріям осіб» (№ 9226) за основу. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 258.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо державної підтримки сільського господарства та експорту агропродукції під час воєнного стану» ([№ 8025](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 226.

Рішення прийнято (*Шум у залі*). Це розгляд за скороченою процедурою. Там треба 150 голосів.

Артуре Володимировичу, можемо відразу ставити на голосування, так? Все, немає питань.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо державної підтримки сільського господарства та експорту агропродукції під час воєнного стану» (№ 8025) за основу з урахуванням пропозицій комітету та з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 238.

Рішення прийнято.

Законопроект прийнято за основу.

Шановні колеги, наступне питання – блокуючий проект Постанови «Про скасування рішення Верховної Ради України від 03.05.2023 про прийняття за основу та в цілому проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів

України щодо забезпечення непорушності майнових прав» (реєстр. [№ 9156-д](#) від 01.05.2023)» ([№ 9156-д-П](#)).

Ми домовлялися проголосувати без обговорення, відразу... (*Шум у залі*).
У мене написано: без обговорення.

Давайте надамо слово автору.

Олексій Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Друзі, це надзвичайно важливе питання. Звертаю вашу увагу, що я вніс цей проект постанови і заблокував закон для того, щоб показати, як відбувається тут, у сесійному залі, коли проектом постанови депутата Цабаля просто було зупинено рішення на користь сотень тисяч українських військовослужбовців про повернення тридцятки поліцейським, прикордонникам, нацгвардійцям, рятувальникам – усім, хто на це заслуговує. Але потім таким легким рухом депутат Цабаль це все заблокував. Знайшли начебто «цабалья-відбувайла», мовляв, бачите, він заблокував. Але далі почалася гра, і його проект постанови вже скоро як три місяці блокує закон.

Мій проект постанови внесено на місяць пізніше, рішення комітету щодо нього – на місяць пізніше, але, як бачите, сьогодні він у порядку денному і зараз ви будете його провалювати, щоб розблокувати закон. А як же справа із законом про тридцятку? А як же справа з проектом постанови Цабаля? Де проект постанови Цабаля? Чому ми його не розглядаємо? Чому його немає в порядку денному? Чому ми не повертаємо гроші всім військовослужбовцям? Скільки ми будемо знущатися з прикордонників, нацгвардійців, рятувальників, поліцейських? Питання так і висить, заблоковане начебто проектом постанови Цабаля. То тепер це назавжди? Цабаль у нас тепер буде перпетуум-мобіле, це буде вічно висіти. Ми знайшли такий механізм?!

По-перше, це знущання над військовослужбовцями, по-друге, це надзвичайно небезпечний прецедент: завтра будь-який закон отак блокуємо і забуваємо.

Я вимагаю, щоб ми дотримувалися Регламенту і Конституції. Внесли мій проект постанови – вносьте ганебний проект постанови Цабаля! Повертаймо тридцятку героям!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я просто хочу нагадати всім, хто забув: ми лише вчора проголосували цей законопроект, де ви, до речі, були другим співавтором, а сьогодні я його вже підписав і направив Президенту. Питання вирішено. Зараз ми будемо голосувати за проект постанови № 9156-д-П.

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття так званого блокуючого проекту Постанови «Про скасування рішення Верховної Ради України від 03.05.2023 про прийняття за основу та в цілому проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення непорушності майнових прав» (№ 9156-д від 01.05.2023)» (№ 9156-д-П). Автор – народний депутат Гончаренко. Прошу голосувати.

«За» – 22.

Рішення не прийнято.

Проект постанови провалено (*Шум у залі*).

Що з процедури ви хочете?

Ірина Володимирівна Геращенко – з процедури. Будь ласка. Треба вже вивчити ту процедуру.

Будь ласка, Ірино Володимирівно.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Дякую. Шановні колеги, Голова Верховної Ради намагається демонструвати хороший смак, приділяючи стільки уваги найкращій фракції в парламенті – фракції «Європейська солідарність». Але водночас хочу вам сказати, що ви – не наш начальник, ви – рівний серед рівних, тому, будь ласка, рівно ставтеся до всіх народних депутатів і депутаток, до всіх фракцій і груп, не коментуйте, будь ласка, «Європейську солідарність».

А ще більше зауважень щодо того, що ви вводите в оману шановних виборців, адже проектом постанови Цабаля не лише заблоковано виплати військовим, а дозволяються оті багатотисячні виплати правильним людям. Сьогодні заступники міністрів отримують по 400 тисяч гривень зарплати, а деякі інші можновладці в державних установах, які є збитковими, отримують мільйонні зарплати, більше ніж Голова Верховної Ради, хоча працюють менше.

Тому ми вимагаємо поставити зараз на голосування проект постанови Цабаля, щоб повернути...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірино Володимирівно, я дякую за комплімент щодо хорошого смаку, але він проявляється в іншому, повірте мені.

З приводу того, про що ви говорите. Ви знаєте, як будь-який проект потрапляє до порядку денного, і цей проект постанови потрапив до порядку денного саме через рішення Погоджувальної ради. Крім цього... (*Шум у залі*). Все. Шановні колеги... (*Шум у залі*). Дякую, Артуре Володимировичу.

Ідемо далі. Наступне питання – проекти постанов щодо перейменування. Ми домовилися, що виступить Володимир В'ятрович, 1 хвилина, і без обговорення голосуємо всі ці проекти постанов.

В'ятрович Володимир Михайлович. Будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Звичайно, ми підтримуємо всі ці перейменування. Я закликаю всіх проголосувати за ці проекти постанов. Справді, там ідеться про окремі населені пункти, які ще містять комуністичні, російські назви.

Але хотів використати свій виступ, щоб звернути увагу на шкідливу діяльність Національної комісії з питань стандартів державної мови, яка оприлюднила абсолютно неприпустимий список з 1,5 тисячі населених пунктів, які нібито підлягають перейменуванню згідно з законом про деколонізацію.

У цьому списку, справді, частина населених пунктів, назви яких містять столітню, а то й тисячолітню історію, тому вони не підлягають перейменуванню. Тож звертаюся, зокрема, до колег з Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування з тим, щоб не допустити таких недолугих перейменувань.

Вважаю, що є всі підстави говорити щодо якихось кадрових змін у цій комісії, яка дискредитує дуже важливу для України політику декомунізації і дуже важливий для нас закон про деколонізацію, який був прийнятий абсолютною більшістю в цьому залі.

Дякую за увагу і дякую всім тим, хто вже відреагував на ці неприпустимі пропозиції...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимире Михайловичу, ми можемо переходити до голосувань.

Шановні колеги, я буду почергово ставити на голосування кожен проект постанови про перейменування, і ми просто голосуємо (*Шум у залі*).

Там ідеться про перейменування і встановлення меж. Дякую, Сергію Володимировичу.

Проект постанови [№ 7369](#).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про встановлення меж міста Шаргорода Жмеринського району Вінницької області» (№ 7369) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 246.

Рішення прийнято.

Наступний проект постанови [№ 7399](#).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про встановлення меж міста Жмеринки Жмеринського району Вінницької області» (№ 7399) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Прошу голосувати.

«За» – 249.

Рішення прийнято.

Наступний проект постанови [№ 7539](#).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про зміну і встановлення меж міста Гнівани Вінницького району Вінницької

області» (№ 7539) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 255.

Рішення прийнято.

Наступний проект постанови [№ 6109](#).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про перейменування селища Ленінка Гайсинського району Вінницької області» (№ 6109) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 247.

Рішення прийнято.

Наступний проект постанови [№ 6219](#).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про перейменування села Новгородківка Мелітопольського району Запорізької області» (№ 6219) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 250.

Рішення прийнято.

Наступний проект постанови [№ 6220](#).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про перейменування села Латівка Одеського району Одеської області» (№ 6220) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 247.

Рішення прийнято.

Наступний проект Постанови «Про перейменування селища міського типу Славське Стрийського району Львівської області» ([№ 8362](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про перейменування... *(Шум у залі)*.

Шановні колеги, Олександр Сергійович просить, щоб я просто повідомив, що Славське перейменовується на Славсько. Але назва проекту постанови така, як є. Тому я перепрошую.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про перейменування селища міського типу Славське Стрийського району

Львівської області» (№ 8362) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 251.

Рішення прийнято.

Привіт, Славсько.

Разумков – з процедури. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую, Руслане Олексійовичу. Єдине запитання. Ми зараз перейменували село в Мелітопольському районі Запорізької області, яке знаходиться на окупованій території. Скажіть, будь ласка, відверто, навіщо ми зараз розглядаємо ці питання, навіщо Верховна Рада займається такими темами? Я розумію щодо тих територій, які на сьогодні під контролем України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А вони перестали бути українськими територіями від того? (*Шум у залі*).

РАЗУМКОВ Д.О. Вони сьогодні знаходяться під орками (*Шум у залі*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. І що? Ми ж не втратили їх. Це наші території. Юрисдикція України поширюється на них (*Шум у залі*).

Ідемо далі, шановні колеги (*Шум у залі*).

Шановні колеги, я прошу тиші в залі.

Наступний проект постанови [№ 9019](#).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про перейменування селища Первомайське Гайсинського району Вінницької області» (№ 9019) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 251.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, наступний проект Постанови «Про перейменування села Московське Шосткинського району Сумської області» ([№ 9053](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття...

Подивіться, село Московське перейменовується на Київське, але я ставлю на голосування таку назву, яка є.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про перейменування села Московське Шосткинського району

Сумської області» (№ 9053) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 248.

Рішення прийнято.

Завершальний на сьогодні проект постанови [№ 9054](#).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про перейменування села Лопухів Тячівського району Закарпатської області» (№ 9054) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 248.

Рішення прийнято.

Олександр Сергійовичу, передаю вам слово.

КОРНІЄНКО О.С. Дякую.

Ми хотіли б, користуючись нагодою, щодо цих проектів постанов звернутися до вашого комітету, Олено Олексіївно Шуляк, щоб у назвах наступних проектів постанов зазначали також і нові назви населених пунктів, щоб ми відразу розуміли, що на що перейменовуємо.

Віталію Юрійовичу, Олено Олексіївно, я думаю, ви з цим справитесь.

У Верховній Раді створено нові міжфракційні депутатські об'єднання: «Захист прав сімей загиблих і померлих захисників і захисниць України», головою якого обрано народного депутата Марченко Людмилу Іванівну, «Гуманітарне розмінування», головою якого обрано Яценка Анатолія Володимировича, та «Подолання наслідків підриву окупантами Каховської ГЕС», співголовами якого обрано Цибу Тетяну Вікторівну та Криворучкіну Олену Володимирівну. Вітаємо! (*Оплески*).

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги народні депутати, розгляд питань порядку денного на сьогодні завершено. Дякую всім за плідну роботу.

Зараз я оголошую перерву в нашому пленарному засіданні. Про час і місце його продовження вам буде повідомлено завчасно. Нагадую про необхідність непоширення інформації щодо його початку.

Віримо у сили оборони України! Разом переможемо! Слава Україні!